

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale i grupp

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 214 (9519)

TRST, sredo, 15. septembra 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

OB RASTOČEM NEZADOVOLJSTVU IN OGORČENIH PROTESTIH NESREČNIH LJUDI

Parlamentarna komisija se je soočila s tragično usodo prizadetega ljudstva

Ljudje zahtevajo takojšnjo pomoč in nočejo zapustiti rodni krajev - Zahteva po mobilizaciji vse razpoložljive delovne sile za obnovo porušenih krajev - Še trije potresni sunki

VIDEM, 14. — Parlamentarna komisija, ki je že drugi dan v Furlaniji in ki ima nalogo, da po obisku prizadetih krajev svetuje vladi izredne ukrepe za hitro pomoč prebivalstvu, se je danes srečala z 11 dmi v šotoriščih. V Huminu je bil prvi in najvažnejši stanek s prizadetim prebivalstvom. Na njem so bile postavljene zahteve po takojšnjih ukrepih, da se prepreči odhod velikega dela prebivalcev iz rodni krajev.

Po štirih mesecih po katastrofalnem potresu 6. maja so bili danes ljudje prisiljeni ponoviti članom novega parlamenta zahteve, ki so bile postavljene takoj po katastrofi. Prebivalci pričakujejo, da jim bodo takoj dali na razpolago lesenjače in pošlji v njihove porušene kraje podjetja, ki bodo sposobna, da uredijo prostore, na katerih je treba v najkrajšem času postaviti stanovanjske prikolice, montažne hišice in drugečasne

rodje in stroje, ki jih potrebujejo za postavitve naselbin. V tej zvezi so ljudje zahtevali uporabo večjega števila vojakov in strojev, ki jih ima vojska na razpolago za obnovo porušenih krajev. Vzporedno s tem so tudi zahtevali mobilizacijo vseh zdravstvenih sil v deželi za pomoč bolnim prebivalcem v šotoriščih.

Nato so domačini poudarili, da oblast ne bo smela izseliti nobenega prebivalca iz svojega rodnega kraja proti njegovi volji. Če pa bodo morali prebivalci zapustiti svoje kraje, jih bo treba zasnoati skupno namestiti v nizkih zgradbah, da jim ne bo pretela nevarnost morebitnih novih potresov.

V vsakem primeru pa bo treba preprečiti časno izselitev aktivnega prebivalstva, ki lahko ostane na porušeni območju, da pomaga pri obnovi. Na srečanju so prebivalci skupno z navzočimi parlamentarci naslovili na vse italijansko prebivalstvo poziv za «novo državo» in deželno solidarnostno akcijo v podporo prizadetih krajev.

V velikem šotorišču v Huminu so ljudje odkrito povedali parlamentarni komisiji, da so sili šotora, da pa nočejo zapustiti svoje rodne zemlje.

Zelo živahno je bilo v Pušji vasi in v Osoppu, kjer se je zbralo veliko število ljudi tudi iz sosednjih manjših porušenih vasi. Parlamentarce so sprejeli z napisi: «Ne držite vojske v brezdelju, uporabite jo za obnovo», «Ne rešujte problemov brez nas», «Ne boste pomagali, bomo vprašali za pomoč Avstrijo». Zbrani prebivalci so zahtevali od parlamentarcev takojšnjo gradnjo lesenjač in jim povedali, da jih je oblast do sedaj varala.

Parlamentarna delegacija bo jutri imela ves dan pogovore na sedežu pokrajinske uprave s predstavniki političnih, sindikalnih in gospodarskih organizacij, ki deželni parlamentarji in ponovno s predstavniki deželne uprave. Nato se bo vrnila v Rim.

Tržaški geofizikalni zavod je nočjo sporočil, da je prišlo v pretekli noči in v teku današnjega dne do močnejših potresnih sunkov. Ob 4.30 je bil potres z jakostjo 4,5 stopnje Mercallijeve lestvice, ob 10.25 pa poldnevno 5,5 stopnje, ob 17.29 pa poldnevno 4,5 stopnje Mercallijeve lestvice. Epicenter teh potresov je vedno na prizadetem področju. Geofizikalni zavod je ugotovil, da so to močni potresni sunki črep sobotnega potresa.

Drugi dan obiska parlamentarne

delegacije v Furlaniji - Julijski kraj, ki je potekal v znamenju slabega vremena. Vso noč je v okolici Vidma ter v predgorju divjalo neurje. Padlo je ogromno dežja, tako da so številni potoki in reke prestopili bregove, zlasti v Beneški Sloveniji, kjer so bile zjutraj nekatere ceste prekrajene zaradi poplav. Zjutraj, ko so se člani delegacije, z njimi so bili tudi nekateri deželni odborniki in poslanci, odpravljali na obisk nekaterih središč, ki jih je najbolj prizadel potres, je v Vidmu bilo kakor iz škefa.

Poleg vremenskih nepriklj, zaradi katerih je bivanje v zaslinih šotoriščih skoraj nemogoče, saj se je zelo ohladilo, tako da so v nekaterih višje ležečih krajih namerili le nekaj stopinj nad ničlo, pa se

ljudje soočajo z novimi potresnimi sunki. Tudi včeraj se je zemlja nekajkrat zatresla, nekateri sunki so bili precej močni. Nekaj minut po deseti uri zjutraj so tla spet močnejše zadržala, ravno ko so bili člani delegacije v Pušji vasi.

Največ časa so parlamentarci namenili ogledu razdejanja, ki ga je ujma povzročila v Huminu, kjer je pod ruševinami, po dosedanjih podatkih, v maju umrlo 350 oseb. Materialna škoda zaenkrat še ni ocenjena, kajti tudi začasne ocene ne držijo več, ker so sobotni močni novotresni sunki dokončali rušenje, ki se je začelo 6. maja.

Parlamentarci so se sestali tudi

VLADO KLEMSE

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Pločevinasta bivališča v Subidu

Zaradi mraza pa tudi zaradi dejstva, da jim je silovit veter odpihlil šotore, so se Subidčani zatekli v zaslinna pločevinasta bivališča, kjer so vsaj na varnem pred dežjem in vlago. Barake so prekrili s trsem in z vejami, da bi se vsaj nekoliko zavarovali pred dnevno vročino, ker se pločevina na soncu razžari kot peč.

MRZLIČNI SESTANKI STRUJ

«Veliki manevri» v KD za zamenjavo tajnika Zaccagninija z Morom

Najbolj «vroč» za zamenjavo je De Mita, medtem ko desnica v stranki ne skriva svojih simpatij

RIM, 14. — Vzporedno s sejo vlade, ki se je ukvarjala predvsem z davčnimi problemi in državnim varčevanjem, se v prestolnici nadaljuje dejavnost političnih vrhov. Direkcija KPI se bo sestala jutri, medtem ko vre tudi med socialisti. Ravnatelj stranknega lista Vittorili je objavil poziv vladi, naj pri primeru Furlanije pokaže, če je kaj zmožna, kajti podpora Andreottijevi vladi ni bila dana «enkrat za vselej».

Največ manevriranja je vsekakor v KD. Še vedno je osnovna tema razprav med skupinami v večinskih strankah možnost, da bi Zaccagninija zamenjali z Morom, ki previdno molči. Zaccagnini se dela, kakor da bi ga vse skupaj ne brigalo. Vrnil se je v Rim in navezal prve stike, telefonski Moru, Andreottiju in Fanfaniju, ob sebi pa je imel Gallonija. Prav Galloni in Mazzola vztrajata pri obrambi stranknega tajnika, medtem ko se De Miti zamenjava zdi skorajda potrebna. V roku enega tedna lahko pričakuje mo se struje «Forze nuove» prijatelj poslanca Colomba in skupine, ki jo vodi Malfatti in Ciccardini.

Vsi pričakujejo, da struje ne bodo odkrile svojih kart, kakor jih niso odkrili prijatelji Umberta Agnelliya v hotelu Hilton. Vsi podpirajo Zaccagninija, vendar v svojih izjavah ne štedijo z «če» in «ampak», kar naj bi pomenilo, da se pripravljajo na preseljenje. Dolež se je edini brezpogojno opredelil za Zaccagninija mladi Francanzani, ostali pa čakajo, kaj bo rekel Aldo Moro. Ta je že sporočil, da zaen-

meti z izjavo, ko trdi, da vodi sedanjí politični razvoj k zgodovinskemu kompromisu in torej šudim razkolom. Očitno misli na razkol v stranki. Edini, ki bi po njegovem mnenju, lahko obdržal enotnost v stranki pa je Moro. Očitno je namreč, da ne gre za zamenjavo ljudi, pač pa notranjih zavezništav v večinski stranki. Moro bi očitno, po porazu Forlanija na kongresu, lahko postal osebnost, ki bi okoli sebe združila tudi dober del notranje desnice.

CANDIDA CURZI

RIM, 14. — V spremenjeni sestavi se prvič po umestitvi sestane parlamentarna preiskovalna komisija. Na dnevnem redu je «primer Lockheed», o katerem bosta poročila podala članom komisije podrobno informacijo, nakar bodo došli dnevni red seji.

Medtem ko se De Miti zamenjava zdi skorajda potrebna. V roku enega tedna lahko pričakuje mo se struje «Forze nuove» prijatelj poslanca Colomba in skupine, ki jo vodi Malfatti in Ciccardini.

VČERAŠNJA VLADNA SEJA

Odobren zakonski osnutek o ločeni obdavčitvi zakoncev

Minister za finance Pandolfi v pogovoru s časnikarji po seji vlade.

(Telefoto ANSA)

RIM, 14. — Vlada se je danes sestala in sprejela zakonski osnutek, ki določa nova pravila o izterjanju davka na dohodke moža in žene za leto 1974. Novi zakon je potreben, ker je ustavno sodišče preteklega julija proglasilo za neustavno davčna pravila, s katerimi je davčna uprava skupno obdavčila dohodke moža in žene. Zaradi tega je vlada že svoj čas preklicala veljavnost prejšnjega zakona. Z novim zakonom pa bo davčna uprava obdavčila vsakega zakonca posebej, kar pomeni, da bosta zakonca plačala mnogo manj davka, kot so jima odmerili na osnovi obdavčitve skupnega dohodka.

Državna uprava bo obdavčila dohodke zakoncev na osnovi podatkov, ki jih ima v svojih uradih. Tako so sklenili, da bodo prijavljeni skupni dohodki obdavčeni polovico na račun žene in polovico na račun moža. Novi zakon tudi predvideva, da se zaradi poenostavitve postopka pošlje glavarju družine sporočilo o davčni obremenitvi. Če pa bo kdo želel, da se mu pošlje sporočilo o davčni obremenitvi ločeno, se pravi eno možu in eno ženi, potem bosta morala mož in žena predložiti novo davčno prijavo, v kateri bosta morali biti točno označeni dohodki posameznega zakonca.

Vlada je na seji začela tudi z

obravnavo predlogov o zmanjšanju državnih izdatkov v okviru načrta za sestavo proračuna za leto 1977. Poleg tega je vlada sprejela še nekaj zakonskih osnutkov, med katerimi je tudi zakon, ki določa višje honorarje za razne oblike časnega poučevanja na univerzi.

V začetku seje je zunanji minister Forlani poročal kolegum o nedavnih pogovorih, ki jih je imel v okviru zasedanja ministrskega sveta EGS in v Parizu, kjer se je srečal s predsednikom Giscard d'Estaingom. Forlani je sporočil, da je Giscard d'Estaing sprejel vabilo, ki mu ga je poslal predsednik republike Leone, da obišče Italijo.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA BENEŠKO SLOVENIJO O POLOŽAJU PO SOBOTNEM POTRESU

V BENEČIJI BODO NADALJEVALI S SANACIJO HIŠ NUJNO PA POTREBUJEJO VEČJE ŠTEVILO PRIKOLIC

Nemogoči življenjski pogoji pod šotori in v pločevinastih bivališčih - Za zapostavljanjem slovenskih krajev se skriva naklep prisilnega izseljevanja in raznarodovanja? - Ker občina Ahten nima sredstev za postavitev temeljev, bodo Švicarji lahko zgradili v Subidu le 25 od 40 obljubljenih stanovanj

Številni zidarski obrtniki na robu propada

V temni sivini grozečega neba se prvič pokaže krpica sinjega, ko se z avtom počasi vzpenjam po strmi in vijugasti cesti proti Subidu. V bližini železnih in lesenih barakah, ki so jih sami priradili v bivališča. Pod plateno streho je samo še nekaj mladih, ki bolj prenašajo vlago in mraz. «Še štiri ali pet prikolic, da bi dobili — pravi Aldo Binutti — pa bi bili preskrbljeni. Vendar pa prikolice kot se spodobi, kot so bile jugoslovanske, ki so nam jih pripeljali člani društva emigrantov. Pogled kakšno razkošje: peč, hladilnik, udobne postelje. Tiste, ki nam jih je dala občina, bi najraje kar zavrnili. Prazne škate, brez vsakršne opreme. No, pa so le boljše od šotorov».

Binutti, ki se je vrnil v rodni kraj pred kratkim po dvajsetih letih zdoksnega dela v Švici, je neke vrste duša in gonilo kolo vake skupnosti. Prereka se z županom, ko je potrebno, vodi vaško organizacijo. Ko pridem k njemu v barako, ki je služila kot bivališče, je družina še pri kosilu. «Danes smo se tu — me pozdravi — toda jutri ali popoldne se preselimo v prikolico.» Pogovor seveda ne more mimo sobotnega potresa, ki je zadal še eno hudo rano že tako opustošeni deželi. Vendar kaže, da so v Subidu utrpeli manj škode kot drugje, ker maloštevilne hiše, ki so brez večje škode zadržale sunke 6. maja so prenesle tudi sobotni potres. Prebivalstvo zato ni tako preplašeno kot drugod in v prikolicah manj trpi zaradi vremenskih nepriklj. «Vsekar — pravi Binutti — bo treba z delom pohititi. Zima je pred vrati in če bo šlo kot doslej, bo moč čez mesec dni gazit sneg do kolen. Mi smo sklenili, da vztrajamo v svoji vasi, dokler bomo mogli. Tu smo se rodili, vrnili smo se po letih in letih dela v tujini, si trdo prisluženim denarjem smo si zgradili hišo; oblasti nam morajo pomagati pri obnovi. Če bi odšli, bi jim verjetno naredili uslugo, saj bi tako naredili korak naprej tudi na poti raznarodovanja. Vendar pa nas ne bodo uklonili».

Prejšnji teden je odbornik za šolstvo občine Ahten stopil do Subidčanov, da bi se pogovoril z njimi o novem šolskem letu. Občinska uprava namerava obnoviti le šolsko poslopje v Ahtenu, kamor naj bi vozili otroke iz vseh ostalih vasi. Otroci bi imeli kosilo v šoli in pošolski pouk, redno teledobro, skratka sprčo razmer vzorna oskrba. Vendar pa se je Subid temu načrtu uprl. V vasi je osem šolobolnih otrok, od teh pa jih vsaj šest ne bo obiskovalo šole v dolini. «Po dvajsetih letih neizpolnenih obljub — jezno pravi Aldo Binutti — me že ne bodo več uklonili. Moja malčka bosta ostala tu v vasi, pa če bi moral osebno skrbeti za njuno izobrazbo. Bojim se, da se za načrtom občinske uprave skriva nekaj umazanega, saj bi tako najprej zvalili v dolino otroke, nato pa se starše. Pa ne gre samo za to: šolsko poslopje v Ahtenu ni še obnovljeno, čeprav pravijo, da bo nared do decembra. Kako naj pošljem otroka v razmijano šolo, kako bi lahko mir-

no hodil v službo ob misli, da se jim lahko vsak trenutek sesuje na glavo? Solo nam morajo postaviti tu».

Motorji buldožerjev, ki so se pred mesecem hropili med ruševinami, so jih lahko vsak trenutek sesuje na glavo? Solo nam morajo postaviti tu».

Motorji buldožerjev, ki so se pred mesecem hropili med ruševinami, so jih lahko vsak trenutek sesuje na glavo? Solo nam morajo postaviti tu».

Motorji buldožerjev, ki so se pred mesecem hropili med ruševinami, so jih lahko vsak trenutek sesuje na glavo? Solo nam morajo postaviti tu».

Motorji buldožerjev, ki so se pred mesecem hropili med ruševinami, so jih lahko vsak trenutek sesuje na glavo? Solo nam morajo postaviti tu».

Ahten nima sredstev za postavitev temeljev.

«Ei signore, signore, kaj bi posneli tiste ruševine, kjer je nekdo stala moja hiša», me nagovori že priletna a še krepka ženska. Ko se z gradbišča spušcam proti cerkvi. Potres ji je pogoltnil vse njeno imetje in sedaj bi rada imela slike ruševin vsaj za spomin. «Morda na mi lahko še kdaj prav pridejo — poudarja — kdo ve.» In v težki slovensčino in francosčino pomešani italijanski začne pripovedovati svojo žalostno zgodbo, podobno zgodbi tolikih drugih zdomec, ki se niso hoteli ukloniti demokratičnim oblastnikom. «Dolgo let sem živel tu — pravi — vendar sem večkrat prišla navzkriž z županom. Vedno sem ga gnjavila zaradi svojih hiše, zaradi nekaterih popravil

in ker niso nikoli zadostili mojim prošnjam, sem se vse bolj punita.

Ko sem pred šestimi leti odšla k sinu v Francijo in nato v službo v Videm kot gospodinjstva pomočnica, so mi takoj odvzeli uradno bivališče in s tem pravico, da volim v občini. Hoteli so se znebiti opredeljenih glasov in tako so se me rešili. Zato po potresu nisem imela niti pravice do šotora in ne vem, kako bo s prispevkom za popravilo hiše. Za sedaj sem lahko šle tu, ker mi je eden od vaščanov dovolil, da spim v njegovem šotoru.

Slabše pa je stanje v Čenebolu, kjer so ljudje še vedno pod šotori. «Pred sobotnim potresom — pravi

VOJMIIR TAVČAR

(Nadaljevanje na zadnji strani)

PEKING POTRDIŁ MAOCETUNGOVO LINIJO IDEJNEGA SPORA

Kitajci so zavrnili sožalno brzojavko sovjetske partije

Zavrnjena sožalja ostalih vzhodnoevropskih partij - Kompromisno združanje do stališč italijanske, francoske in kubanske partije

PEKING, 14. — Kitajci so zavrnili sožalno brzojavko, ki so jih poslale sovjetska in nekatere druge komunistične partije. Glasnik v Pekingu je pojasnil, da so zavrnili sožalno brzojavko sovjetske, vzhodnonemške, bolgarske, češkoslovaške, poljske in mongolske partije. Teh brzojav Kitajci niso sprejeli, je pojasnil, ker KP Kitajske z njimi nima nobenih stikov.

Pač pa so objavili uradno sožalno brzojavko, ki jo je poslal državni svet Madžarske.

Zanimivo je zadržanje, ki so ga na Kitajskem zavzeli do podobnih sožalnih brzojav, ki so jih prejeli od komunističnih partij Zahodne Evrope in Kube. Tedi sicer niso zavrnili, niso pa jih niti objavili.

Znano je namreč, da Kitajci sidiijo, da obstajajo samo sledeče socialistične države: Albanija, Rumunija, Severna Koreja in Vietnam. Vse ostale pa vključujejo v okvir «socialimperializma».

Zakaj je prišlo do tega dogodka, se sprašujejo mnogi komentatorji. Večina je prepričana, da so prvo potez naredili sovjetski voditelji, ki so sklenili, da spremenijo dosedanj protokol glede sožalnih brzojav. Ko sta namreč umrla Čuenaj in Ču De so namreč iz SZ poslali sožalno brzojavko s podpisom državnih organov, se pravi vrhovnega sovjeta ZSSR. Te brzojavke, ki pričajo o obstoju državno-diplomatskih odnosov, so na Kitajskem redno objavili in se zanje zahvalili.

Ob Maočetungovi smrti pa so se sovjetski voditelji očitno spraševali, ali se bo neopustljivo kitajsko stališče do SZ spremenilo in kako. Očitno so sklenili preizkusiti pripravljenost kitajskih voditeljev na nekakšno «premirje». Tako so brzojavko s sožaljem poslali v imenu CK KP SZ, se pravi partijsko sožalje. Če bi Kitajci sožalje sprejeli in objavili bi to očitno pomenilo začetek novega obdobja zblizevanja med partijama, točneje prvi znak, da se je smrtjo Maočetunga nekaj spreminilo.

Vzporedno s tem so sovjetski časopisi, radio in televizija uravljali in prekinili sicer divjo kampanjo proti Kitajski. Poročali so samo o pripravah na Maočetungov pogreb in še to z objavljanjem agencijskih vesti iz Tokia.

Tedaj je iz Pekinga prišel odgovor, oziroma zavrnjena brzojavka. Kitajski voditelji so s tem dali jasno razumeti, da se zanje z Maočetungovo smrtjo ni spreminila linija neopustljive idejne mrznje, objava madžarske brzojavke pa priča, da je še vedno veljavna linija meddržavnih odnosov na diplomatski ravni. In ni več.

Zanimivo je tudi, da Kitajci niso zavrnili brzojav KPI, KPF in drugih komunističnih partij, ki ne spadajo v sovjetski okvir. Te stranke so počastile spomin divjo kampanjo proti Kitajski. Poročali so samo o pripravah na Maočetungov pogreb in še to z objavljanjem agencijskih vesti iz Tokia.

DANES

Parlamentarna komisija, ki je prišla včeraj v Videm, da prouči položaj na potresnem območju, je danes obiskala najbolj prizadete kraje. V Huminu, Pušji vasi in Osoppu v šotoriščih, so parlamentarci ljudje predložili najnujnejša vprašanja, zahtevali takojšnjo gradnjo lesenjač in postavitev drugih zaslinih bivališč, ker ne morejo več živeti v šotorih. Ljudje so odločno obsodili dosedanje ravnanje oblasti, ki so jih prevalele in po štirih mesecih po katastrofalnem potresu še niso dale toplega zaslinnega bivališča. Odklonili so množično izselitev iz rodni krajev, kjer ho-

čejo ostati in jih obnoviti. Parlamentarna komisija bo imela jutri pred odhodom v Rim pogovore s krajevnimi oblastmi in bo nato sestavila predloge za vlado, kaj je treba narediti, da se prebivalstvu na območju Furlanije in Beneške Slovenije tekoje pomaga in mu zagotovijo v najkrajšem času stredo nad glavo.

Vlada je na včerajšnji seji odobrila zakonski osnutek, s katerim bodo v najkrajšem času obdavčili zakonca ločeno, potem ko je ustavno sodišče proglasilo zakon o obdavčitvi skupnih dohodkov moža in žene za neustavne.

SESTANEK DEŽELNEGA ODBORA V VIDMU

Dokument KD o smernicah za obnovo porušenih krajev

KD hoče konstruktivno soočenje, odklanja pa soudeležbo KPI v deželni odbor
Resolucija s pozivom parlamentu za čimprejšnjo ratifikacijo osimskega sporazuma

V Vidmu se je sestal deželni odbor KD, ki je soglasno odobril politično poročilo deželnega tajnika Colonija in dokument s predlogi glede obnove dežele po potrebi. Odobril je tudi resolucijo (proti je glasoval samo poslanec Tombs), v kateri poudarja željo, da bi parlament čimprej ratificiral osimske dogovore med Italijo in Jugoslavijo.

Tako Coloni v svojem poročilu, kot nato Comelli med diskusijo, sta med drugim izrazila željo in pripravljenost KD na ponovno srečanje s PSI, da bi se socialisti vrnili v deželno vladno. Toda Coloni je spet poudaril vprašanje odnosov s KPI. Povzročiti krizo na deželi, ki jo obstaja večina, in brez konkretnih perspektiv, bi pomenilo priznati, je dejal Coloni, da se zdi nemogoče vladati brez zavezanstva s KPI. Pri tem pa je poudaril, da je konstruktivnega soodenja z vsejmi silami ustavnega loka. Nobene spremembe, torej, v stališču KD glede deželne uprave, v kateri se danj odbor, tudi brez socialistov, lahko računa na večino, čeprav zelo počasi, ne glede na ostrih kritiki zaradi neučinkovitosti in pomanjkanja pogumnih pobud, zlasti glede pomoči prizadetemu prebivalstvu in nuje obnove po potresih.

Coloni je v svojem poročilu tudi omenil težave, ki nastajajo zaradi pritiska s strani KPI in PSI, da bi se spremenili politični okvir v deželi, in je poudaril veljavnost Zaccagninjeve politične linije za obnovo stranke. Nato je nakazal o osnovne politične smernice obnove nega programa, ki ga je podrobneje je obrazložil Elio Antonini.

Osnovna značilnost tega programa je »deželna pot« k obnovi z najširšimi pooblastili države deželi in dežele občin, tesna povezava obnove nega programa z načrti za razvoj celotne deželne skupnosti, z instrumenti, kot so večletni deželni načrt in deželni urbanistični načrt, ki morajo seveda biti prilagojeni stvarnosti po potresih, obnovenosti v zvezi z osimskimi sporazumi, ohraniti kulturni doborit itd.

Coloni je tudi dejal, da do konca septembra ne bo moge urediti momentnih hiš, zaradi česar je treba poiskati izjemno rešitev, tako da se brezdomci lahko nastanijo v razpoložljivih zgradbah.

Dokument tudi poudarja nujnost tesne koordinacije med akcijo za obnovo in pobudami za razvoj države, pri čemer je treba celoten program potrebnih investicij za obnovo javnega in zasebnega premoženja, ki je bilo uničeno ali poškodovano, kakor tudi za popolno obnovo proizvodnje in delovnih mest. Država bo morala ponovno financirati zakon za izredne posege, da se dokončajo najnujnejša dela, globalno financiranje pa bo moralo biti zagotovljeno z izrednimi predpisi. Glede kriterijev za izvajanja obnove nega nacrtja predlaga KD, da bi dežela delovala kot koordinacijski center upravnih, finančnih in tehničnih operacij in bi se pri tem posluževala javnih ustanov. Pri tem se omenja kot temeljna vloga občin, ki bodo morale postati glavni protagonisti obnove. Občine bodo morale izdelovati obnovitvene načrte, ki bodo nato zaključeni v področne načrte in vključeni v razvojne načrte gorskih skupnosti.

Med drugim dokument KD poudarja usmeritev, da bi vsem tistim, ki jim je potres porušil hišo in so našli zaščitne rešitve, ali pa so emigrirali, zagotovili obnovo stanovanjske hiše z vinkulirano lastnino, da bo hiša služila prizadetim družinam. V takih primerih naj bi k rili stroške obnove stodoletnost z javnimi sredstvi. Kot prvenstvenega pomena je omenjena gradnja enodružinskih ali večdružinskih hiš na pobudo posameznikov, kakor tudi s strani ustanove IACP, zadrug in drugih javnih ustanov. Glede javnih del se poudarja pomen in nujnost higiensko - sanitarnih naprav in zaščitne tal, glede tega pa je potreben celoten načrt za preureditve in zaščitna dela. Določiti bo treba posebne posege za ohranitev zgodovinsko - umetniškega bogastva, v produktivnih sektorjih pa bo treba čimprej zagotoviti raven zaposlitve, ki bo kos naporom za obnovo. Zaradi tega je potrebna akcija, da se prepreči odhod delovne sile ter predčasno prenehanje ekonomske dejavnosti, in to v tesnem sodelovanju s prjetji ter sindikalnimi in socialnimi silami.

V kmetijstvu bo treba izboljšati strukturo in načine delovanja, da se zagotovi primeren dohodek; za obrtništvo je nujno potrebno vziati osrednji sklad pri »Artigiancassa«, na industrijskem sektorju pa je treba omogočiti večje kredite za investicije, zlasti manjšim in srednjim podjetjem.

Kot instrument splošne opore navaja KD v svojem dokumentu izredne ukrepe države glede oporitev dajatev prizadetih podjetij.

Med diskusijo je predsednik deželnega odbora Comelli poudaril, da izredni položaj traja enostno in naporno, tako v kritični fazi kakor tudi med obnovo. Glede programa za obnovo je dejal, da je treba konkretno začeti soočenje med državo in deželo, nato je povedal, da si bo dežela prevzela v celoti ali delno bremena občin za zagotovitev stanovanj brezdomcem, v pričakovanju ureditve montažnih hiš ali obnove poškodovanih poslopij. Tako poročilo KD. Očitno pa je, da vseh teh programov ni mogoče izvesti brez političnega soglasja vseh družbenih sil. To

se neznanim fašističnim pobalini so večerj popoldne s protislovenskimi in protijugoslovanskimi gesli premazali večjo poslopja v Ul. Machiavelli 22, novno je dejal, da je treba konkretno začeti soočenje med državo in deželo, nato je povedal, da si bo dežela prevzela v celoti ali delno bremena občin za zagotovitev stanovanj brezdomcem, v pričakovanju ureditve montažnih hiš ali obnove poškodovanih poslopij. Tako poročilo KD. Očitno pa je, da vseh teh programov ni mogoče izvesti brez političnega soglasja vseh družbenih sil. To

Kot instrument splošne opore navaja KD v svojem dokumentu izredne ukrepe države glede oporitev dajatev prizadetih podjetij.

Med diskusijo je predsednik deželnega odbora Comelli poudaril, da izredni položaj traja enostno in naporno, tako v kritični fazi kakor tudi med obnovo. Glede programa za obnovo je dejal, da je treba konkretno začeti soočenje med državo in deželo, nato je povedal, da si bo dežela prevzela v celoti ali delno bremena občin za zagotovitev stanovanj brezdomcem, v pričakovanju ureditve montažnih hiš ali obnove poškodovanih poslopij. Tako poročilo KD. Očitno pa je, da vseh teh programov ni mogoče izvesti brez političnega soglasja vseh družbenih sil. To

Kot instrument splošne opore navaja KD v svojem dokumentu izredne ukrepe države glede oporitev dajatev prizadetih podjetij.

se pravi, da se morajo demokristjani vendarle sprijazniti z dejstvom, da ne morejo od komunistov zahtevati podpore, obenem pa jim odrekati pravico do soodločanja.

Dežela bo krila carino za blago, namenjeno prizadetemu področju

Avstrijski časopisi in radijsko postaje, so v preteklih dneh »zasirili« vest, da bodo po 16. septembra ocarinili vse blago, ki so ga v Avstriji darovali prizadetim na potresnem področju. Javno mnenje je v sedanjih republikah sprejelo to vest s precejšnjim presenečenjem, ker bi morali carinske stroške plačevati darovalci, kar bi negativno vplivalo na nove pobude avstrijskih državljanov v korist prizadetih naše dežele.

Deželna uprava Furlanije - Julijske krajine je zato sporočila, da je že vložila prošnjo s posredovanjem ustreznih ministrstev, da se podaljša rok za olajšave, k. jih je do

ločila Evropska gospodarska skupnost naš deželi. V primeru, da ne bi prišlo do podaljšanja roka, ki zapade 16. septembra, je deželna uprava pripravljena kriti vse carinske stroške.

ŠOLSKI POLOŽAJ V OKROŽJU OPENSKEGA DIDAKTIČNEGA RAVNATELJSTVA

Delna rešitev vprašanja prostorov na openski slovenski osnovni šoli

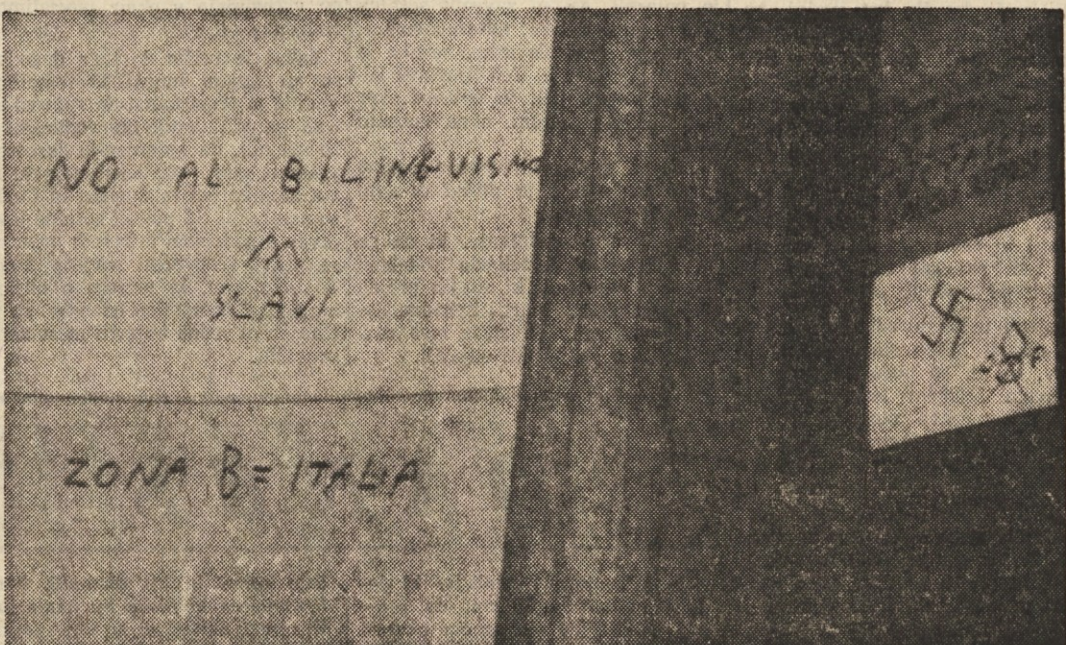
Šolske oblasti so zagotovile še eno učilnico, ker bosta v novem šolskem letu dva prva razreda - Problem šolskih prostorov v kratkem rešen tudi na Repentabru

Problem prostorov na slovenskih osnovnih šolah v okrožju openskega didaktičnega ravnateljstva, na katerega vztrajno opozarjajo združena staršev, šolniki in predstavniki raznih političnih in drugih organizacij že vrsto let, je pred prago novega šolskega leta še zmerom odprt, čeprav se je na šolskem skrbništvu ter v občinskih uradih začelo v zadnjih dneh končno nekaj premikati.

Že ob zaključku prejšnjega šolskega leta smo na dolgo in široko poročali o problemu openske slovenske osnovne šole. Tedaj, kakor si, sicer večkrat prej, so se sestali ravnateljski svet, mednarodni svet in Združenje staršev ter izdelali dokument, ki so ga poslali vsem strankam, tržaškemu županu, odborništvu za šolstvo, deželni organom, konzultni za vzgojno Kras, šolskemu skrbništvu, tisku, SKGZ, Sindikatu slovenskih šolnikov in vsem krajevnim družbeno - kulturnim organizacijam. Zadeva te šole je znana. S prihodom tujih priseljencev so v osnovnošolskem posloppu na Trgu Monte Re namestili italijanske razrede. Slovenska šola je morala v ta namen odstopiti del učilnice. Tedaj pa so šolske oblasti obljubile gradnjo nove šole za italijanske otroke ter zagotovile, da bodo zasedene učilnice vrnili slovenski osnovni šoli. Novo šolsko poslopje je že zdavnaj pokonci in v preteklem šolskem letu je bil v njem že pouk, vendar ne v vseh učilnicah; kar pet učilnic je bilo neizkoriščenih, ker se pač italijanska šola ni hotela v celoti izseliti v nove prostore.

Če so bili v preteklem šolskem letu slovenski šolarji zelo na tesnem, bi se v novem šolskem letu zaradi občutnega porasta števil vpisanih ne mogli izogniti popoldanskim izmenam ali celo enozasednim. V šolskem letu 1976/77 bo namreč obiskovalo prvi razred openske slovenske osnovne šole kar 32 šolarjev, kar pomeni, da bosta dva razreda in bo zato potrebna vsaj še ena učilnica (pri tem naj omenimo vprašanje pisarne, ki so jo svoj čas pridobili s tem, da so pregradiili del hodnika, kot so sicer s tem sistemom pridobili učilnice).

S fašističnimi gesli so pomazali tržaški sedež Slovenske skupnosti

še neznanim fašističnim pobalini so večerj popoldne s protislovenskimi in protijugoslovanskimi gesli premazali večjo poslopja v Ul. Machiavelli 22, novno je dejal, da je treba konkretno začeti soočenje med državo in deželo, nato je povedal, da si bo dežela prevzela v celoti ali delno bremena občin za zagotovitev stanovanj brezdomcem, v pričakovanju ureditve montažnih hiš ali obnove poškodovanih poslopij. Tako poročilo KD. Očitno pa je, da vseh teh programov ni mogoče izvesti brez političnega soglasja vseh družbenih sil. To

S številnimi gesli so pomazali zidove, poštni nabiralnik Slovenske skupnosti ter napisne table Slovenske prosvetne matice. Slovenskega dobrodelnega društva, Slovenske skupnosti in Solidarnostnega komiteja prizadetim prebivalstvom Beneške Slovenije. Fašistični krajevniki, ki so se podpisali s ključastim križem in z runom ter z oznako OF (Ordine fascista), so pomazali zidove z napisom »No al bilinguismo«, »Tito boja«, »Contro gli slavi rivoluzionari armati«, »Zona B = Italia«, še posebno pa

so jim pri srcu ustaši, kajti to besedo so napisali kar štirikrat. Preiskavo so uvedli agenti političnega oddelka tržaške kvesture, ki so je večerj fotografirali vse napise. Zanimivo je, da so takrat mazali uporabili besedo »slavi« namesto »slovenci«.

Vodstvo Slovenske skupnosti je že sinodi odločno obsodilo mazaško akcijo fašističnih krajevnikov in med drugim zahtevalo, naj pristojne oblasti mazače čimprej izsledijo in jih kaznujejo.

MIMO JE ŠE ZADNJI NAPOR ZA PREJŠNJE ŠOLSKO LETO

Izid jesenskih popravnih izpitov na višjih in nižjih srednjih šolah

Velika večina dijakov je izpite uspešno opravila in pokazala skrbno pripravo čez poletje

Na tržaških srednjih šolah so se te dni zaključili jesenski popravni izpiti. Tako na višjih kot na nižjih srednjih šolah je velika večina dijakov izdelala, le manjši odstotek je bil zavrnjen. Seznan dijakov po šolah ki so uspešno opravili popravne izpite, je naslednji.

Znanstveni licej »France Prešeren«
1. Klavdij Starc, Patrizia Stocca, Boris Vitez, Ivo Volpi, Pavel Zobec, Roberto Zuppin.
1. Savina Cosina, Bruno Stanissa.
2. Marko Ban, Giorgio Scabar, Lauro Scabar, Lauro Trevisan, Vili Vecchiet.
2. Evgen Danev, Egon Malalan, Romeo Malalan, Marko Rimondo, Lorella Semež, Franco Škerlavaj, Liviana Zaccaria.

3. Davorin Križmančič, Mirko Malalan.
4. Marko Lupinc.
4. Boris Grgič, Miroslav Ferlat.
Klasični oddelki
4. gimn. Elizabeta Pertot.
5. gimn. Maria Kostanfel, Elena Tercion.
1. kl. 1. Stela Hrvatini.
2. kl. 1. Marko Tavčar.
Trgovski tehnični zavod »Ziga Zois«
1. Dario Andlovic, Susanna Furlanich, Tatiana Smerdel.
1. Susanna Berzi, Viviana Jerocog, Ivo Vidali.
2. Elizabeta Andlovic, Peter Ivancich, Boris Kosovel, Zvonko Milič, Nevio Regent, Ilonka Sedmak.
2. Marina Foschini, Adrijana Jerocog, Fabijan Kraljič, Paolo Pecchiari.

3. Ivan Gruden, Davor Rebula, Franko Suman.
3. Aleksander Danieli, Marijan Rupel.
4. Dario Gergolet, Cirila Kralj, Silvano Semoli.
4. Erol Petaros.
Učiteljske »A. M. Slomšek« in tečaj za vrtnarice
1. Elizabeta Bossi, Tanja Furlani, Darja Gombacci, Jožica Mržek.
1. Lilijana Ban, Daria Berce, Tanja Canciani, Maksimilijan Gregori, Aleksandra Leghissa, Loredana Petrosio, Marko Piccini in Vilma Trobec.
2. Ksenija Lente, Dorijana Fidei, Mavricij Corbato, Elizabeta Danieli, Igor Kralj, Boris Marković, Stanislav Salvi, Diego Starc, Anamarija Savi.
3. Mariza Biagi, Nadja Čok, Gabrijela Milič.

1. vrt. Tanja Beuk, Nadja Debenjak, Helena De Lorenzi, Lilijana Franchi, Anamarija Noric, Gabriella Paoli.
2. vrt. Marina Breclj.
David Esina je opravil sprejemni izpit za 3. r. učiteljskega.

Strokovna šola
1. r. Livijo Pernarčič, Jordan Leghissa, Evin Mauri.
2. r. Edvin Mokole, Joško Okretič, Miloš Palčić, Marino Pernarčič, Pa-

beno podjetje.

Vsa omenjena zagotovila pristojnih oblasti pa nas ne morejo zadovoljiti, ker gre v vseh primerih le za polovične rešitve. Šolske zbornice organe in združenja staršev zato čaka tudi v prihodnje še veliko dela.

● Zaradi nujnih popravil je tržaški župan odredil začasno prepoved parkiranja avtomobilov v Ul. Apiani in to od ponedeljka do petka na strani lihih hišnih števil. V zvezi z nujnimi popravili bo začasno zaprt za promet tudi železniški prehod na Ul. Romagna, medtem ko bodo na železniškem prehodu med ulicama Virgilio in Trenovia avtomobili lahko vozili le enosmerno.

URADNI ZAGOVORNIK ODV. FILOGRANA JE VLOŽIL OBRAZLOŽITEV PRIZIVA

Prizivna sodna obravnava proti bivešemu poveljniku zloglasnega uničevalnega taborišča v tržaški Rižarni Josephu Oberhauserju bo verjetno v prvih mesecih prihodnjega leta. Njegov uradni zagovornik odv. Filograna je namreč predložil obrazložitev priziva proti obsodbi na do smrtne ječe, ki jo je 29. aprila letošnje izrekli tržaško porotno sodišče. Obrazložitev je zelo kratka — le nekaj čez dve tipkani strani na kolokopnem papirju — in postavlja do sodišča tri zahteve. Zagovornik zahteva najprej oporitev Oberhauserju, da čeprav je zaradi pomanjkanja dokazov, češ da na prvostopenjski razpravi ni bilo dokazano, da je obtožene materialno zagrešil kak umor, prav tako pa naj bi ne bilo dokazano, da je odredil umore. Odv.

Filograna je mnenja, da je prišla med razpravo na dan zgodovinska resnica, ki pa ni osnovana na neizpodbitnih dokazih.

V drugi točki svoje obrazložitve pravi zagovornik, da ni moge Oberhauserja obsoditi, ker je le ubogal povelja. Že med prvostopenjsko obravnavo je bilo ugotovljeno, da je Hitlerjeva Nemčija z zakonom odredila pokol Židov. Čeprav so ti zakoni nečloveški, so jih morali nemški državljani spoštovati in izvajati.

Ob koncu pa zagovornik zahteva, naj sodišče vsakega prizna Oberhauserju splošne olajševalne okoliščine in naj torej temu primerno zniža kazen. V zvezi s tem odvetnik naglašja vzorno Oberhauserjevo vedenje v vsem povojnem času in pravi, da se je bivši poveljnik Rižarne z marljivim delom vključil v družbo. Poleg tega pa bi moralo sodišče upoštevati, da so se dogodki odvijali v obdobju, ki sta ga označevala nasilje in krutost.

Od. Filograna je torej v skrajni obliki ponovil izjavo na predzadnji dan procesa. Gre za dolžnostni akt, ki ga sicer zakon ne nalaga uradnim zagovornikom, a ki ga ti redno izvajajo, ko morajo zagovarjati odsotne obtožence. To dejanje pa tudi pomeni, da bo moralo prizivno sodišče soditi Oberhauserju. Z obrazložitvijo priziva so bile namreč izpolnjene vse formalnosti, ki jih zakon predvideva v obdobju med prvostopenjsko razsodbo in prizivno razpravo.

Napoved, kdaj bo sodišče zopet razpravljalo o zločinih v tržaški Rižarni, je precej tvegana. Če bodo stvari potekale po običajni birokratski poti, ki je v Trstu precej hitra, bi morala biti sodna obravnava v prvih mesecih prihodnjega leta. Vendar pa na vključitev razprave v dnevni red zasedanj vpliva vrsta dejavnikov, med katerimi so tudi nekateri precej objektivni (koliko let že čakamo na razpravo proti Freidi in Venturi zaradi »rdeče knjice«!). Med drugim bo moralo sodišče zopet imenovati uradnega zagovornika, kajti odv. Filograna je sedaj opravil svojo dolžnost. Morda se bo sodišče zopet odločilo zanj.

Ob koncu se nekaj besed o preiskavi za dodatni proces, in sicer proti vodstvu in glavnim članom SS-policijskega naselja v Sesslanu, in železniškem prehodu v Vižovljah, o čemer smo že podrobno poročali. Tarča napadov, ki prihajajo z demokratske strani, je seveda sedanja občinska levičarska uprava. Verjetno se bo o vsem tem govorilo na prihodnjih sejah občinskega sveta; za zdaj pa teče polemika v tisku, tembolj ker je vmes posegla sodna oblast.

Tako smo te dni prejeli, s prošnjo za objavo, kopijo pisma, ki sta ga poslala tržaškemu italijanskemu dnevniku Gianfranco Sgubbi (za PSI) in Gianni Colomban (za KPI) kot odgovor na pismo tajnika devinsko-nabrežinske sekcije KD Lenarduzzi, ki je bilo objavljeno v omenjenem dnevniku pod rubriko »Segnalazioni« dne 6. septembra, v odgovor na pismo devinsko-nabrežinskega župana (objavljeno 29. avgusta). Lenarduzzi v svojem dolgem pismu napada sedanje občinsko upravo in ji med drugim očita, da ni nicesar storila, da bi preprečila vsaj nekatere sodne prijave zaradi nedovoljenih gradenj v Riškem naselju, da pa se je zavzela za obrambo domačinov, ki so očitno zasebe železniške proge in oviranja prometa v Vižovljah. To je diskriminacija, pravi Lenarduzzi, in ovira medsebojno razumevanje med domačini in prebivalci istrskega po-

rekl. dialog, ki ga je »uspešno« razvil prejšnja občinska uprava. Lenarduzzi tudi svarilno napoveduje, da je v tekú sodna preiskava za več kot sto črnih gradenj in da bodo druge prijave še sledile.

Vendar-le pogumno naprej, da pridejo vsi grehi in grešniki na dan, tudi velike rebe. Tudi Lenarduzzi bi vedel marsikaj zanimivega povedati, saj je bil pred leti, tako pravita Sgubbi in Colomban, med drugim tudi član občinske gradbene komisije. In zakaj, pripominjata, ni krajevna KD že prej poskrbela za pravno pomoč svojim volivcem v Riškem naselju, ampak šele sedaj? Lahko bi se dogovorili glede skupne obrambe, KD pa hoče nastopati sama, s propagandističnimi nameni. Vsekakor ni KD razumela lekcije zadnjih uprav, nih in političnih volitev, poudarjata Sgubbi in Colomban, in zdaj očita imobilizem sedanji občinski upravi, medtem ko je v prejšnjih letih vabila paralizirane občinske uprave. Vemo, zaključuje pismo, da je KD ali njen del dolga leta skušala na vse načine podkopivati »divergence« in danes igra iste karte, ko opaža, da zgublja tla pod nogami.

Mali oglasi

DOBRI OSEBI darujem simpatično mucko(a) staro 1 mesec. Telefon: 793-050 zjutraj.

Deželna delegacija na zagrebški velesejem

Včeraj popoldne je odpotovala v Zagreb deželna delegacija pod vodstvom odbornika za industrijo in trgovino Nereza Stopperja. V delegaciji sta tudi dr. Grilli in odbornišva za industrijo in trgovino ter deželni funkcionar Giorgio Slama.

Delegacija bo uradno obiskala zagrebški velesejem, na katerem bo danes naša dežela. Obenem se bo delegacija sestala s predstavniki oblasti in gospodarskih krogov SR Hrvaške. Vodja delegacije Stopper bo novinarjem in trgovskim operaterjem spregovoril o gospodarskih perspektivah, ki jih v deželi Furlanije - Julijski krajini odpira osimski sporazum.

Še ena aretacija zaradi izsiljevanja podkupnin pri Lloyd

Še ena aretacija v zvezi z izsiljevanjem podkupnin pri Tržaškem Lloyd. Včeraj popoldne je preiskovalni sodnik dr. Gianfranco Fermo izdal zaporni nalog za 71-letnega aktivista sindikata UILM Ferruccio Russignaga iz Campi Elisi 28. Russignaga je obtožen sodelovanja pri slepariji v obteževalnih okoliščinah. Aretirala sta ga podčasnika letеčega oddelka tržaške kvesture Furlan in Gava po krajšem zaslišanju na kvesturi. Zaradi preiskovalne tajnosti ni znano, kakšna naj bi bila Russignagova vloga pri izsiljevanju podkupnin.

Danes praznuje 50-letnico rojstva
MILKO GODINA
Še mnogo let vedrega in srečnega življenja mu želijo brata Stojan in Danilo ter sestra Gracijela z družinami.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 15. septembra
NIKODEM
Sonce vzhaja ob 6.43 in zatonja ob 19.17 — Dolžina dneva 12.34 — Luna vzhaja ob 22.53 in zatonja ob 13.18.
Jutri, ČETRTEK, 16. septembra
LJUDMILA

Vreme včeraj: Najvišja dnevna temperatura 19.8 stopinj, najnižja 17.0 ob 19. uri 19.4. Zračni pritisk 1011.8 mb pada. Vlaž. 78-odstotna, brez vetra, padlo je 14 mm dežja, nebo skoraj oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20.3 stopnje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 14. septembra 1978 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 9 oseb.
UMRLI SO: 66-letni Libero Borghese, 52-letni Umberto Sartore, 72-letni Giocchino Fontana, 93-letni Giovanni Grison, 65-letni Giuseppe Russo, 62-letna Vittoria Vecchiet por. Sancia, 69-letna Maria Chervatin, 70-letni Francesco Bari, 83-letni Giorgio Bartole.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Ala Basilica, Ul. S. Giusto 1; Ala la Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ala Giustizia, Trg Libertà 6; Ala Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 19.30)
Al Lloyd, Ul. Orologio 6; Ala Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Orian 2; All'Annunziata, Trg Valmar 11.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: tel. št. 732-827.

LEKARNE V OKOLICI
Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseke: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestian: tel. 209-197; Zavlj: tel. 213-137; Milje: tel. 217-124.

V Mombasi ubili tržaškega pomorsčaka

Tržaški pomorsčak je postal žrtev zahrbtnega napada v kenjskem pristanišču Mombasa. Ko se je 47-letni Giovanni Mascitelli, ki je bil vkrcan na motorni ladji Tržaškega Lloydja »Ugolino Vivaldi« prehajal po mestu, so ga neznanci morili večkrat zabodli. Mascitelli je v krajevni bolnišnici, kljub vsem zdravniškim negam kmalu podlegel ranam. Vest o umoru je sporočil ravnateljstvo Tržaškega Lloydja, ki je že obvestilo pomorske strokovnike.

ODGOVOR TAJNIKU NABREŽINSKE SEKCIJE KD

Polemika o črnih gradnjah v devinsko-nabrežinski občini

Sgubbi (PSI) in Colomban (KPI) zavračata napad na sedanje občinsko upravo in opozarjata KD na odgovornosti

Kot kaže, se ni še polegla polemika v zvezi s črnimi gradnjami v devinsko-nabrežinski občini, zlasti pri Riškem naselju v Sesslanu, in železniškem prehodu v Vižovljah, o čemer smo že podrobno poročali. Tarča napadov, ki prihajajo z demokratske strani, je seveda sedanja občinska levičarska uprava. Verjetno se bo o vsem tem govorilo na prihodnjih sejah občinskega sveta; za zdaj pa teče polemika v tisku, tembolj ker je vmes posegla sodna oblast.

Tako smo te dni prejeli, s prošnjo za objavo, kopijo pisma, ki sta ga poslala tržaškemu italijanskemu dnevniku Gianfranco Sgubbi (za PSI) in Gianni Colomban (za KPI) kot odgovor na pismo tajnika devinsko-nabrežinske sekcije KD Lenarduzzi, ki je bilo objavljeno v omenjenem dnevniku pod rubriko »Segnalazioni« dne 6. septembra, v odgovor na pismo devinsko-nabrežinskega župana (objavljeno 29. avgusta). Lenarduzzi v svojem dolgem pismu napada sedanje občinsko upravo in ji med drugim očita, da ni nicesar storila, da bi preprečila vsaj nekatere sodne prijave zaradi nedovoljenih gradenj v Riškem naselju, da pa se je zavzela za obrambo domačinov, ki so očitno zasebe železniške proge in oviranja prometa v Vižovljah. To je diskriminacija, pravi Lenarduzzi, in ovira medsebojno razumevanje med domačini in prebivalci istrskega po-

rekl. dialog, ki ga je »uspešno« razvil prejšnja občinska uprava. Lenarduzzi tudi svarilno napoveduje, da je v tekú sodna preiskava za več kot sto črnih gradenj in da bodo druge prijave še sledile.

Vendar-le pogumno naprej, da pridejo vsi grehi in grešniki na dan, tudi velike rebe. Tudi Lenarduzzi bi vedel marsikaj zanimivega povedati, saj je bil pred leti, tako pravita Sgubbi in Colomban, med drugim tudi član občinske gradbene komisije. In zakaj, pripominjata, ni krajevna KD že prej poskrbela za pravno pomoč svojim volivcem v Riškem naselju, ampak šele sedaj? Lahko bi se dogovorili glede skupne obrambe, KD pa hoče nastopati sama, s propagandističnimi nameni. Vsekakor ni KD razumela lekcije zadnjih uprav, nih in političnih volitev, poudarjata Sgubbi in Colomban, in zdaj očita imobilizem sedanji občinski upravi, medtem ko je v prejšnjih letih vabila paralizirane občinske uprave. Vemo, zaključuje pismo, da je KD ali njen del dolga leta skušala na vse načine podkopivati »divergence« in danes igra iste karte, ko opaža, da zgublja tla pod nogami.

Mali oglasi
DOBRI OSEBI darujem simpatično mucko(a) staro 1 mesec. Telefon: 793-050 zjutraj.

Prosveta

Komorni zbor Glasbene matice prične z novo sezono v ponedeljek, 20. t.m., ob 20.30 v Ul. R. Manna 29 in vabi na prvo vajo vse tiste, ki bi želeli sodelovati v zboru.

Razna obvestila

Tržaška sekcija italijanskega društva za kulturne zveze s Sovjetsko zvezo obvešča, da se bodo v prvi polovici oktobra začeli tečaj ruskega jezika, katerih se lahko udeležijo odrasli in srednješolska mladina. Vpišete se lahko vsak dan od 10. do 12. ter od 17.30 do 19.30 (ob sobotah samo dopoldne) v Ul. Torre Bianca 13, prvo nadstropje.

KMETIJSKA ZADRUGA V TRSTU

Obisk upokojencev - bivših borcev iz Lokvi, Čepovana in Lokovca

Preteklo soboto je prišla na izlet na Tržaško skupina okrog 100 upokojencev in bivših borcev iz znanih krajev Lokve, Čepovana in Lokovca. Glavni namen njihovega izleta je bil ogled Rižarne in poklon njenim žrtvam. V Rižarni jih je z zgodovinskega turobnega poslojpa, danes narodnega spomenika, seznanil članik našega dnevnika Albin Bubnič. Njegova pripoved je goste globoko presunila in tudi ogorčila ob dejstvu, da so najhujši zločinci Rižarne bili s Koroskega, kjer še danes nezakazani in svobodni delujejo skupaj s svojimi idejnim so-

mišljeniki proti tankajšnji slovenski narodnosti skupnosti.

Po ogledu Rižarne so se podali na ogled mogočnega spomenika žrtvam narodnoosvobodilnega boja v Dolini. Tu so bili pričati tudi lepi gestii novoporočencev Jasne Petarš in Zarka Hrvatića, ki sta kot prvo dejanje po poroki v občinski hiši ponela velik šopek rdečih rož k spomeniku. Ko so zvedeli, da v dolinski občini ta običaj prehaja že v tradicijo, niso mogli — kot bivši borci — prehovati te lepe in pomembne geste, ki je dokaz zvestobe mladim idealom osvobodilnega boja.

V dolinsko društveno gostilno, kamor so se podali na priizidek, jih je prišel pozdravit tudi dolinski župan Edvin Svab.

Iz Trsta so izletniki potem nadaljevali pot še v Gonars, kjer so se pri spomeniku ob pokopališču poklonili več kot 400 žrtvam tankajšnje medvojne taborišča. Izletnike je vodil predsednik društva upokojencev in ZBB iz Lokve Lovke Krivec, ki se je v imenu izletnikov tudi zahvalil tržaškemu prijateljem za razlago v Rižarni in za sprejem.

Na sliko: izletniki pri dolinskem spomeniku.

NEDOPUSTNO ZADRŽANJE DEŽELNIH OBLASTI

Brezštevilne birokratske ovire pri reševanju problemov potresa

Deželna uprava je v prejšnjih dneh odklonila sodelovanje s tržaško univerzo - Fakulteta za znanstvene vede, rektor univerze in z njima vsa javnost odklanjajo takšno ravnanje

Furlanija, Beneška Slovenija in drugi predeli se do kraja opustošeni, obubožani, premeženi in demoralizirani kar naprej tresejo in trepečejo pod sunki premikajočih se zemeljskih plasti. Kar ni pokončal majski potres, je dopolnil sobotni in nedeljski. Dramatični položaj izpred nekaj dni postaja sedaj vse bolj dramatičen in neznosen. Brezštevilnim vprašanjem, zahtevam, prošnjam in željam za naglo ukrepanje, reševanju dramatičnega položaja in obnovi prizadetih krajev, ki jih že dolge štiri mesece postavlja prizadeto prebivalstvo in širša javnost, so se pridružila nova. Toda kako so pristojne oblasti odgovorjale na te obupne klice tisočev in tisočev brezdomcev? Na vsakem koraku je skrb za obnovu trčila na nepojmljive in absurde birokratske ovire. Videli smo, s kakšno polžovo počasnostjo rastejo montažne hiše, čeprav je zima že naznanila svoj prihod. Videli smo, kako deželna uprava zavrača krivdo na občine in obratno, s kakšnimi težavami se razvija koordinacija med raznimi organizacijami, ki bi morale ukrepati hitro in odločno. Vsega tega ni. Nasprotno pa vsak dan beležimo kakov primer nezasičenega postavljanja novih birokratskih zaprek. Zadnji primer v dolgi verigi takšnega neodgovornega ravnanja je negativni odgovor deželne uprave na predlog tržaške univerze, oziroma njene fakultete za znanstvene vede, da bi prišlo do tesnejšega organskega sodelovanja med znanstvenimi raziskovalci in upravnimi organi pri zbiranju podatkov o škodi, ki jo je povzročil potres, ter pri njihovi obdelavi. Deželna uprava je to sodelovanje zavrnila in s tem še enkrat dokazala svojo popolno nesposobnost reševanja hudih problemov.

Pripomniti je treba, da je deželna uprava svojčas sama zaprosila univerzo za pomoč in univerza je takoj po katastrofalnem majskem potresu dala na razpolago svoje znanstvene osebe, ki je v vseh teh mesecih tudi izvedlo pomembno delo. S tem je po eni strani prispevalo pomemben delež pri ugotavljanju škode in izdelovanju raznih

V NEDELJO V DOLINI

Vsakoletni športni praznik ŠD «Breg»

Prihodno nedeljo bo športno društvo Breg priredilo v Dolini vsakoletni športni praznik, ki pa ne bo ob občinski telovadnici kot prejšnja leta, temveč v občinskem parku «Male Brece» pod srednjo šolo, ki bo prav gotovo pripomogel k večjemu obisku iz Brega in okolice. Za to se organizatorji tudi mrižno

pripravljajo, da bi prireditev čim bolj uspela.

Praznik se bo pričel v soboto in bo trajal do ponedeljka. Vse tri večere bo plesna zabava s ansambлом Supergroup oz. z boljunsko godbo na pibala. Osrednji del praznika se bo odvijal v nedeljo s pestrim sporedom od rekreacije, nogometne tekme do kulturnega programa. Tako bo zjutraj zanimiv netekmovalni pohod po poteh brežanskih vinogradov. Start bo ob 9. uri zjutraj z boljunске Gorice, vpisovanje pa bo pol ure prej. Ob zaključku pohoda bo ob 12. uri na prireditvenem prostoru otroški slikarski ex tempore na športno tematiko.

Popoldne se bosta na nogometnem igrišču srečali v prijateljski tekmi enajsterične Vesne in domačega Brega. Po tekmi bo na «Malih Brech» kulturni spored z nastopom okoljskih pevskih zborov iz Boljuna, Boršta, Ricmanj in od Domja.

Seveda ne bo na tem prazniku manjkalo dobre jedade in pijače, kot je že v navadi na naših številnih vaških šagrah in praznikih. Vse tri dni bo tudi razstava slovenskih knjig, plošč in kaset.

Poleg vsega tega so si marljivi brežanski športni delavci zamislili še novost na naših praznikih: vsakdo se bo namreč lahko pomeril v nogometni spretnosti. Kako? to je še tajnost, katero bo lahko odkril vsak obiskovalec sam. Za tiste, ki se bodo pokazali za spretno nogometaše, bodo na razpolago praktične nagrade.

V. L.

Reke prestopile bregove

Zaradi neurja, ki je včeraj zjutraj zajelo nekatere kraje so številne reke in potoki prestopili bregove. Tako sta Idrija in Koren v bližini državne ceste Videm - Trst pri Krmini preplavila številna polja. Zelo sta narasli tudi Soča in Vipava.

GORIŠKI DNEVNIK

V PRIREDBI DRUŠTVA «SEGHIZZI»

Ob številni udeležbi strokovnjakov začetek simpozija o zborovskem petju

Poročali bodo tudi slovenski strokovnjaki iz domovine in zamejstva - Pozdrav deželnega odbornika Cociannija - Jutri zvečer začetek tekmovanja pevskih zborov

«Narodna pesem in njena umešna izvedba v zborovskem petju» je naslov simpozija o zborovskem petju, ki se je pričel včeraj dopoldne v dvorani goriške palače A. Tems in ki ga prireja pevsko društvo «Seghizzi». Simpozij bo trajal še danes in jutri, na govornem odru pa se bodo zvrstili poročevalci in diskutanti iz več evropskih držav, med temi tudi slovenski, tako iz zamejstva kot iz domovine.

Simpozij prireja letos v Gorici že sedmič in je bil k uvodu v tekmovanje pevskih zborov, ki se prične jutri zvečer. Pobudo za simpozij so dali pred leti, kot je v včerajšnjem uvodnem poročilu dejal nekdanji predsednik društva «Seghizzi», deželni odbornik Gino Cocianni, sami pevovodje in člani žirije na pevskem tekmovanju. Med številnimi gosti je bil tudi konzul SFRJ v Trstu Marinko Koser.

Včerašnja slovesnost je začel sedanjí predsednik «Seghizzija» Giovanni Vezil, ki je v pozdravu prisotnim ugotovil, da se take manifestacije v Gorici utrjujejo. Za njim je župan De Simone dejal, da se v Gorici podpirajo take prireditve, saj pomenijo utrjevanje prijateljskih vezi med različnimi narodi.

Pomembnejši je bil govor deželnega odbornika Cociannija, ki je tudi podčrtal kulturno politiko deželne vlade na tem področju. Razne kulturne manifestacije tako v Gorici kot v drugih krajih dežele, na katerih sodelujejo tudi strokovnjaki iz raznih držav, posebno še iz sosednih, obnavljajo prijateljske stike ne le med kulturniki in strokovnjaki, marveč tudi med širšimi plastmi prebivalstva. Cocianni je pri tem omenil petje in folkloro, mitolevropska srečanja ter razne gospodarske prireditve. Zbor Seghizzi je imel prednost, da je že pred petnajstim leti odprl vrata na stezaj takim srečanjem. Se posebno jih je odprl najbližnjim sosedom, t.j. Slovincem in drugim Jugoslovanom in takrat je prebil v italijanski javnosti led. Ko se bo pisala zgodovina Gorice, je še dejal Cocianni, bodo prav srečanja pevskih zborov za vzemala važno mesto v spoprijateljevanju in obnovi stikov. Predstavniki deželne vlade je še omenil spoznanje med Italijo in Jugoslavijo v Osimu in dejal, da se z njim odpira na tem ozemlju še druge, doslej še neizkoriščene možnosti.

Kratek pozdrav je še dodal prof. Vito Levi, predsednik simpozija, na kateri so izrazili vso podporo dosedanjemu delovanju župnika. V večernih urah je kakih tristo vernikov v sprejeto prišlo do goriške škofije, kjer so zahtevali srečanje z goriškim nadškofom. Zaradi odsotnosti Cocolina srečanja ni bilo. Kot smo izvedeli, goriškega nadškofa v Gorici ne bo do polovice prihodnjega tedna.

NADŠKOFA COCOLINA JE PODPRL TUDI ŠKOFIJSKI ZBOR

Bo pri Sv. Ani De Nadaia nadomestil nov župnik?

Verniki v tej četrti zahtevajo srečanje z goriškim nadškofom

«V odsotnosti župnika De Nadaia je naša cerkev začasno zaprta; odprli jo bomo danes zvečer ob 20. uri, ko bo v njej skupščina vernikov». Tako piše na letaku, ki so ga verniki v četrti Sv. Anje včeraj naplepili pred vhodom v cerkev in ki je rezultat večmesečnih bojev, ki jih župnik De Nadaia in skupina vernikov bijejo proti goriškemu nadškofu msgr. Cocolinu in škofijskemu zboru.

Kot smo o tem že poročali, so se odnosi med župnikom in škofijo začeli pred nekaj meseci, ko je skupina vernikov, ki je vključena v organizacijo «Comunione e liberazione» pisala goriškemu nadškofu, da se zgražala nad De Nadaijevim delovanjem, ki naj bi bilo v nasprotju s cerkvenimi predpisi. Odnosi med župnikom in nadškofom Cocolinom so postali nezdružljivi pred dnevi, ko je slednji poslal župniku pri Sv. Ani pismo, s katerim od župnika zahteva naj zapusti župnijo. De Nadaia je za to odločitev imel časa tri dni, to se pravi, da bi moral včeraj zapustiti župnijo v Sv. Ani. V ponedeljek je v Gorici sestal škofijski zbor, ki je podprl Cocolinovo odločitev. Proti taki odločitvi je bila večina vernikov Sv. Anje, ki so, vedno v ponedeljek, sklicali skupščino, na ka-

kar se je pričelo branje poročil. V dvorani je urejen vzorna prevajalska služba. Simpozij se nadaljuje danes in jutri dopoldanski del se pričinja ob 11. uri, popoldanski pa ob 16.00. Danes popoldne bo med poročevalci tudi zastopnik republiške konference Zveze kulturno-prosvetnih organizacij iz Ljubljane dr. Radoslav Hrovatini, ki bo govoril o metodah elaboracije narodnega petja v narodnih šolah, jutri popoldne pa bo kot prvi poročal prof. Pavle Merku iz Trsta, ki bo govoril o narodnih pesmih slovenske manjšine v Italiji.

Jutri zvečer se prične tekmovanje v polifonskem petju. Začetek bo ob 21. uri, koncerti bodo, kot običajno, v veliki dvorani UGG. Jutri zvečer so na vrsti v glavnem domači zbori, med temi kar trije slovenski. Na število jih kar po vrsti: 1. zbor «A. Illersberg» iz Trsta; 2. slovenski moški zbor «Mirko File» iz Gorice, ki bo nastopil pod vodstvom Zdravka Klanjščka; 3. ženski zbor «Pevecky sbor Jested» iz Libereca na Češkoslovaškem; 4. moški zbor «Ernes Giron» iz Tržica; 5. slovenski moški zbor «Valentin Vodnik» iz Doline, ki ga vodi Ignacij Ota; 6. mešani zbor «G. B. Candotti» iz Codroipa; 7. zbor «Vox Julia» iz Ronki; 8. mešani «Komorní zbor» iz Nove Gorice, ki ga vodi Stefan Mavri; 9. zbor «Sergio Bonato» iz Trsta; 10. poljski zbor «Chor Akademicki uniwersytetu im. A. Mickiewicza» iz Poznania.

Vsak zbor bo zapel obvezno pesem, ki je seveda različna za moške, ženske in mešane zборе, poleg tega pa še dve polifonski pesmi. Goriški slovenski zbor bo v prosti izbiri zapel Giovannija M. Asole «Im purificatione B. M. Virginis» in Karla Pahorja «Oče naš hlapca Jerneja», dolinski zbor bo zapel «Amor spiegal l'Insegna» Orazia Vecchia in «Slovensko pesem» Ubaldia Vrabca, novogoriški zbor pa ima na programu Palestino «Agnus Dei» in Vrabčev «Blečanko».

Sindikati o preureditvi otroških vrtcev

Na sedežu goriškega pokrajinskega tajništva sindikata CISL je bilo te dni zborovanje učiteljev in poslej še neizkoriščene možnosti.

Kratek pozdrav je še dodal prof. Vito Levi, predsednik simpozija, na kateri so izrazili vso podporo dosedanjemu delovanju župnika. V večernih urah je kakih tristo vernikov v sprejeto prišlo do goriške škofije, kjer so zahtevali srečanje z goriškim nadškofom. Zaradi odsotnosti Cocolina srečanja ni bilo. Kot smo izvedeli, goriškega nadškofa v Gorici ne bo do polovice prihodnjega tedna.

Iskati rešitve tega vprašanja je trenutno nemogoče. Jasno pa je, da goriški nadškof ne bo preklical svoje odločitve, še posebno ob podpori, ki mu jo je izrazil škofijski zbor, ki v bistvu predstavlja vse župnike na Goriškem. Pričakovati je, da tudi župnik De Nadaia in skupina vernikov, ki mu stoji ob strani, ne bodo sprejeli škofove odločitve. Obstaja torej možnost, da bo škofija imenovala v četrti Sv. Anje novega župnika, ki bo nadomestil De Nadaia. Po govoricah, ki krožijo med versko skupnostjo v tej goriški četrti, naj bi De Nadaia kljub novemu župniku ostal še vedno pri Sv. Ani, ter kot duhovnik nadaljeval z delom, s katerim si je pridobil toliko prištev med verniki. Pričakovati pa je, da bi ga v tem primeru večji del vernikov «zapustil», to se pravi, da bi bilo vedno manj ljudi pripravljenih slediti De Nadaia, kar se zdi, je tudi v načrtih škofije.

pojasnil prizadevanja, da bi omenjene vzgojno - varstvene organizacije, s primerno preureditvijo, pridobile večji pomen pri vzgoji otrok. Za zagotovitev take vloge pa je nujno najprej povečati število učnega osebja. Te dni potekajo v Rimu pogovori med sindikalnimi predstavniki in ministrom za šolstvo. Sindikati predlagajo, naj bi že s septembrom letos namestili za stalno okrog 7.000 vrtnaric, ki so bile do sedaj samo začasno zaposlene. V prihodnjih letih do 1979 pa bi zaposlili še dodatno število učnega osebja.

Poleg tega so na zborovanju obravnavali še nekatera druga vprašanja, predvsem pa, tako zagotovi sodelavcem nekaterih društev in ustanov priznanje delovne dobe, čeprav niso bili v pravem delovnem razmerju.

V prihodnjih mesecih bo sindikat organiziral deželno konferenco o otroških vrtcih.

NA PRAZNIKU LISTA «UNITÀ»

Cankarjevo misel je treba posredovati tudi tukajšnji italijanski kulturi

Predstavitel drojezične knjige Acea Mermolje - V kulturnem sporedu so sodelovali zbor «Oton Župančič» in recitatorji iz Nove Gorice in iz Trsta

Med predstavitvijo Mermoljeve knjige o Cankarju

Slovenski kulturi in še posebno stoletnici Ivana Cankarja je bil posvečen na prazniku komunističnega tiska, ki poteka te dni v razstavnih prostorih Espomega na Rojcah. V prostornih hali se je zbralo precej ljudi, ki so sledili izvajanjem študentskih pevcev, recitatorjev iz Nove Gorice in Trsta ter predstaviti dvojezične knjige o Cankarjevem delu.

Na odru so se najprej zbrale pevke ženskega zbora «Oton Župančič» iz Standra (napovedanih zborov «Jezero» iz Doberdoba in «Andrej Paglavci» iz Podgore ni bilo), nekaj ter kot duhovnik nadaljeval z delom, s katerim si je pridobil toliko prištev med verniki. Pričakovati pa je, da bi ga v tem primeru večji del vernikov «zapustil», to se pravi, da bi bilo vedno manj ljudi pripravljenih slediti De Nadaia, kar se zdi, je tudi v načrtih škofije.

vovodja Stanko Benko. Vmes so Cankarjeva dela recitali igralca Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice Breda Uršič in Matjaž Turk, član tržaškega Teatra popolare «La contrada» Orazio Bobbio pa je dovršeno v italijanski recital Cankarjevega «Hlapca Jerneja».

Sledila je predstavitev dvojezične knjige o politični in socialni misli v leposlovnem delu Ivana Cankarja, ki jo je napisal goriški slavist Acea Mermolja in ki sta jo izdala kulturni krožek «Rinascita» in knjižnica zadruga «Incontro - Srečanje». Knjigo in pisca je predstavil v italijanski občini od Nereo Battello. Dejal je, da se v Gorici veliko govori o mitotelevizijski kulturi, da pa se na teh srečanjih veliko govori le o avstrijski, češki in madžarski kulturi, o pušča pa se slovenska. Ko je omenil Cankarja je dejal, da je bilo doslej že veliko predvod Cankarjevih del v italijanski, da pa so bile te izdaje omejenega značaja in da so bile premalo razširjene. Slovensko kulturo pa je treba med italijani razširiti, je dejal Battello, posebno v naših krajih, kajti bodočnost naših krajev je v sproščnem pogovoru med dvema sosednima kulturama.

Acea Mermolja je o knjigi in o potrebi posredovanja Cankarjeve misli Italijanom govoril v slovensčini. Cankarja ne smemo predstavljati le kot izrazito slovenskega pisca, ki naj bo omejen na slovenskega človeka, predstaviti ga moramo kot pisca širše evropske kulture. Cankar je namreč s svojimi deli odprl Slovincem Evropo, saj so bili dotlej Slovenci preveč zaprti sami vase. Cankarja pa ne smemo istočasno predstavljati drugim narodom kot meščanskega pisca, predstaviti ga moramo kot pisca, ki je obsodil slovensko in evropsko buržoazijo, ki je tlačila slovenski pa tudi evropski proletarijat. Cankar govori v svojih delih tako o močnejših kot o tlačnih. Zato je njegov jezik razumljiv proletariatu, zavračajo ga pa malomeščani.

Ob zaključku je na kratko spregovoril še predsednik knjižne zadruge «Incontro - Srečanje», ki je dejal, da imajo v programu širiti podob-

GORICA VELIKA DVORANA U. G. G.

VII. EVROPSKO SREČANJE ZBOROVSKEGA PETJA

14. — 16. septembra 1976

XV. MEDNARODNO TEKMOVANJE PEVSKIH ZBOROV «C. A. SEGHIZZI»

16. — 19. septembra 1976

ne pobude za medsebojno spoznavanje. Večer se je zaključil s plesom, na katerem je igral števerjanski ansambel «Brški slavci». Praznik Unità se nadaljuje do nedelje.

Na Majnici plameni zajeli avtomobil

Zaradi kratkega stika v električni napeljavni je v ponedeljek pozno zvečer na Majnici deino zgorel fiat 850, lasti Maurizia Ossimanija iz Morara. Hitler poseg gasilcev iz Gorice je preprečil, da bi plameni povzročili na vozilu še večjo škodo.

Nesreča mladeniča v Zagreju

V tržaški bolnišnici so včeraj zjutraj s pridržano prognozo sprejeli 22-letnega Guerrina Sommaro iz Cente, ki se je z motorjem ponesrečil v Zagreju. V mladeniča je namreč trčil avtomobilist, 22-letni Fabio Venuti iz Tržica. Zaradi silovitega udara se je Sommaro pretresel možgane ter zlomil obe nogi.

Voda poplavlja hišo v Grojni

Zaradi močnega naliva je včeraj zjutraj voda Grojnice prešla bregove in poplavlja bližnja polja ter hišo št. 1 v Grojni, kjer stanuje družina Andreja Mikluša, kjer se je v pritličnih prostorih nabralo več kot en meter vode. Gasilci so pomagali gospodarju spraviti na varno vse, kar se je dalo. Škoda je precejšnja.

Šolske vesti

Vpisovanje gojencev v solo Glasbene matice v Gorici bo še danes, 15. t.m., od 10. do 12. ure na sedežu, Ul. Malta 2. Vpisovanje v podružnico v Sovodnjah bo javljeno kasneje. Pričetek pouka jutri, 16. septembra.

Razna obvestila

Uslužbenec goriške posojilnice bo v ponedeljek, 20. septembra, od 8.30 do 11.30, pobiral davke na županstvu v Sovodnjah.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 «Qualcuno volò sul nido del cuculo». J. Nicholson. Mladini pod 14. letom prepovedan. Barvni film.
CORSO 17.00—22.00 «Nude per l'assassino». E. Chermak. Mladini pod 18. letom prepovedan. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.00—22.00 «La uccidere». L. Terziev in S. Flon.
CENTRALE Zaprt.
VITTORIA 17.00—22.00 «Una sull'altra». J. Sorel. E. Martinelli. Mladini pod 14. letom prepovedan. Barvni film.

Tržič

EXCELSIOR 17.30—22.00 «Processo per direttissima». Barvni film.
PRINCIPE 18.00—22.00 «La fabbrica degli eroi». Barvni film.

Nova Gorica

in okolica

SOČA «Krvavi bratje», italijanski barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Pet divjih», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «99 in pol % mrtev», ameriški barvni film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni • Rassi v Raštelu, tel. 83-340.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU

Danes ves dan in ponoči je v Tržicu dežurna lekarna Rismondo, Ul. Toti, tel. 72-701.

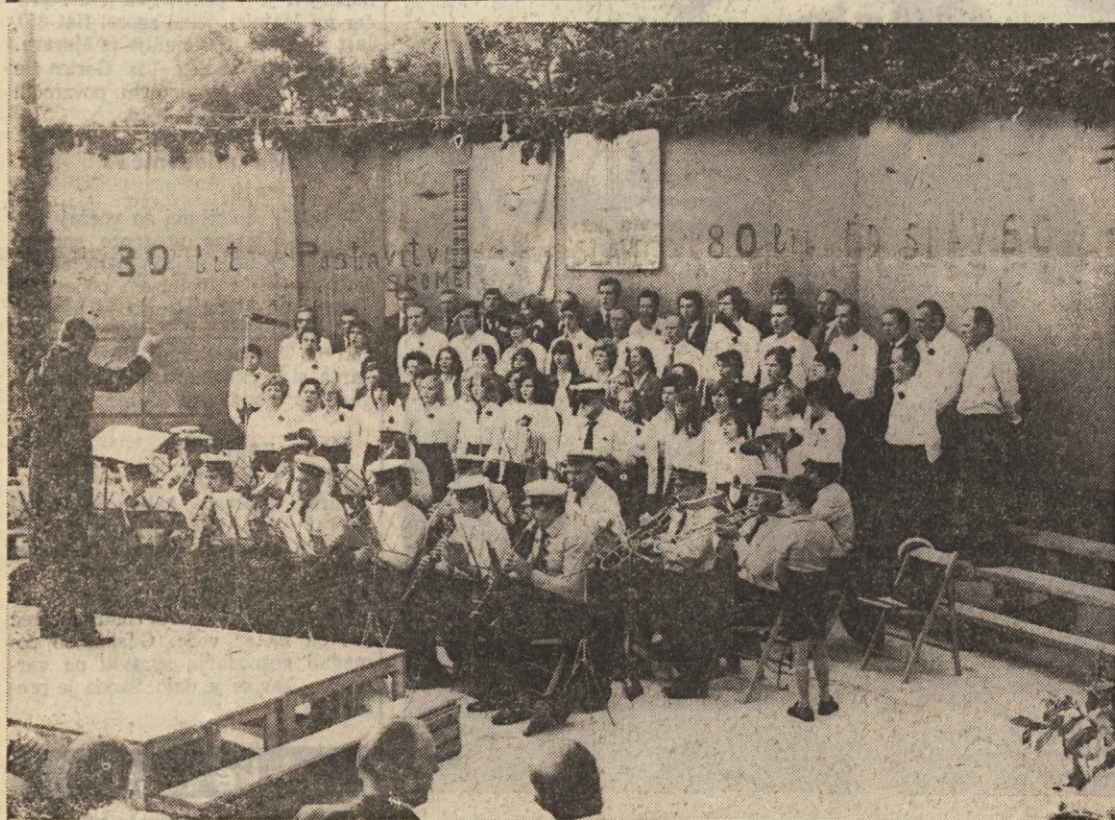

V folklornem sporedu po goriških ulicah sta med drugimi sodelovali tudi folklorna skupina in Nizozemske (levo) in pa češkoslovaška skupina (desno). Obe sta bili s svojim simpatičnim nastopom in slikovitimi nošami deležni toplih aplavzov gostoljubnega goriškega občinstva.

Nedeljsko slavlje v Ricmanjih

Kakor smo obirno poročali včeraj, so v soboto in nedeljo imeli v Ricmanjih kar dve slavji hkrati. Proslavili so 80. obletnico ustanovitve domačega prosvetnega društva »Slavci« v 30. obletnico postavitev spomenika domačinom, Ricmanjem, ki so padli v narodnoosvobodilnem boju. Na sliki na vrhu vidimo Ricmanjce, ki so bili kot dolgoletni prosvetari na tleh, na sliki ob strani vidimo tajnika Slovenske prosvetne zveze Dušana Kalca, ki v imenu osrednje slove prosvetne organizacije izročila akvarel dr. Roberta Hlavatja sedanemu predsedniku PD »Slavci« Enu Kuretu, na naslednji sliki vidimo pevce ricmanjskega PD »Slavci« in borštanskega »Slovenca«, ki nastopajo ob spremljavi domače godbe na pihala. Na spodnji sliki pa je Tržaški partizanski pevski zbor, ki je nastopil v soboto, na prvem večeru slavlja, ko so se Ricmanjci spomnili svojih padlih.

RESITEV KRIZANKE

VODRAVNO: 1. čakati, 7. Šar, 13. eliten, 14. gorivo, 15. Da, 16. T. H., 18. Rabat, 19. Ana, 20. Vera, 22. Lino, 23. D. L., 24. Torino, 26. K. N., 27. Neal, 29. babica, 32. oris, 34. seno, 35. Platon, 37. re, 39. Ma, 40. Ikaros, 42. M. K., 44. Ares, 47. Iran, 48. mir, 49. rimar, 51. T. D., 52. dasi, 53. anilin, 55. acetat, 57. Tirana, 58. Rivera.

NAVPIČNO: 1. CEDAD, 2. alatin, 3. Kina, 4. ata, 5. te, 6. Inter, 7. S. G., 8. Hor, 9. Aral, 10. Rib, 11. Ivanka, 12. foton, 17. hrib, 20. voliti, 21. Anas, 24. tara, 25. Oberon, 28. Col, 30. Ines, 31. Col, 33. soki, 35. Parini, 36. nart, 38. enisar, 39. Marat, 41. radar, 43. krita, 45. emir, 46. Sala, 48. Ma, 50. rin, 52. Lev, 54. na, 56. C. I.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Prišlo bo do problemov, ki jih ne boste zlahka rešili. Z nekom boste razčistili neresene medsebojne odnose.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Z inteligentnimi pobudami boste utirili pot sebi in sodelavcem. Gmotnih rezultatov ne bo veliko. Utrujenost.

DVOJKA (od 21.5. do 22.6.) Nepričakovana pomoč vam bo veliko pomagala, vendar bo glavna teža na vas. Pripravite se na spor v okolju.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Dobri navdihi, lepi načrti, vse pa bo ostalo mrtvo, če ne boste pljunili

v roke. Ljubljene oseba vas mada.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne razpolagajte niti s sredstvi niti s časom, in vendar boste nalogo izpolnili. Računajte s solidarnostjo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne mešajte čustev s poslovnostjo. Vaša naloga je, da odgovorno izpeljete načrt. Ljubosumni boste.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Če boste svoje načrte nekoliko spremenili in jih primerno predložili, boste uspehi. Lepo vam bo proti večeru.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Neki vaši naklepi bodo odgovorili.

NA LETOŠNJEM MEDNARODNEM PEVSKEM TEKMOVANJU V AREZZU Res visoka vokalna kultura filipinskih vseučiliščnikov

Prav nič slabši niso bili Francozi in Madžari, posebno v izvajanju priredb

Na letošnjem mednarodnem tekmovanju zborovskega petja v Arezzu sta bili za mešane zore obvezni pesmi Fortunata per me felice aurora G. Frescobaldija in Ave Maria M. Baumanna, za moške zore Brindiam, beviam L. Cherubinija in I. ter II. del iz Laudes de S. Antoine de Padoue F. Poulencea, za ženske zore II. mio martir C. Monteverdija in Laudate A. Kubizka, a za mladinske Santa Chiara nuova stella B. Somma, medtem ko sta bila za vse zborovske sestave v gregorijanskem petju obvezna dva odlomka: Prope est Dominus, graduale IV. adv. nedelje in Gloria, iz maše VII.: Rex splendens. Za izločilno in finalno tekmovanje v folklori pa so si zbori sami izbrali po dve ljudski pesmi v priredbah. Direktori tekmovanja, brez izločilnega, je bilo pri mladinskih zborih in pri gregorijanskem petju. V obeh fazah tekmovanja je bila v polifonskem petju še po ena kompozicija po svobodni izbiri, razen pri mladinskih, pri katerih sta bili dve in pri gregorijanskem petju po en odlomek.

Med petnajstimi mešanimi zbori, ki so tekmovali v polifonskem petju, jih je v finale bilo pripuščeno šest, a mislim, da bi sem sodil tudi zbor iz Fribourga v Švici, če

Na filmskih platnih

Claude Chabrol:

«Les noces rouges»

Francoški film Claudea Chabrola »Les noces rouges« (L'amic di famiglia, 1973) je lepo presecevanje. Gre za starejši film, ki je z zamudo prišel v Trst in za katerim so prišla druga režiserjeva dela, kot zadnji, mojstrski »Gli innocenti dalle mani sporche«.

Do pred nedavnim smo občudovali Chabrola. Mislim pa, da je režiser, ki ne zna zaključiti svojih filmov na dovolj presunljiv način, da bi ohranil silo prejšnjih posnetkov. So pač tudi taki režiserji, obenem pa so drugi, pri katerih so najbolj presunljivi konci: tak je n.p.r. Aldrich. Zadnji Chabrolov film, predresem »Les noces rouges« nas obratno prepričata, da je režiser po dolgem poskušanju postal ne le avtor mojstrskih filmov, ampak tudi mojstrskih filmskih koncev. Pri režiserju, ki veliko teuga, kakršen je Chabrol, so namreč rezultati neizogibno različni od filma do filma: nihamo od popolnih polomov (n.p.r. »Sturm und Drang«) pa do vrhunskih mojstrov, kakršna sta omenjena filma.

Chabrol teuga veliko predosem zato, ker — kot Hitchcockov »deč« — strese za filmom, v katerem je »esse na platnu«, brez idealistične oblike metafizicizacije. Opozorjamo n.p.r. v »Les noces rouges« na posnetek, v katerem vidimo na ekranu ljubimca, ki se ob jemata ob rdečih plamenih gorečega avta na levem delu platna: njun čutni zanos ni izražen v obliki aseptičnega simbola, temveč v obliki materialne preobrazbe filmske realnosti. Barva, ki je tudi po zaslugi snemalca Jeana Rabiera v Chabrolovih filmih vedno tako lepa, je povsod izraz takega pojmovanja filma.

Chabrol se poposto poslužuje kriminalne zgodbe. Kot nam dokazuje ta film, je pri njem dialektika zločina in preiskave sama dialektika filmskega ustvarjanja: kot je že Freud povedal glede Shakespearovega »Macbetha« (v začetku filma pa imamo citat »Z grške tragedije«), za protagonista tega filma je uspeh v zločinskem dejanju samo začetek nezadovoljstva — mehanizem, ki ga sproži hčerka, razkrije protagonistki pravi cilj njenega dejanja. Ali ne išče tudi avtor filma nove verige za lastno domišljijo?

Bill Rebane:

«L'invasione dei ragni giganti»

Ameriški film Billa Rebana »L'invasione dei ragni giganti« je majhna, rečna proizvodnja brez znanih imen. Tu, žal, rezultat ni razveseljiv. Film se vključuje v znanstvenofantastično smer s čudnimi živalskimi pojavi: razen napora, ki ga izkaže pri izdelavi velikanskih pajkov, pa v filmu ni veliko domišljije.

S. G.

ga primerjamo z doseženo kvaliteto zbora iz mesta Kaufbeuren v Zapadni Nemčiji v prvi fazi tekmovanja. Sicer pa so že v izbirnem tekmovanju občutno kvaliteto izstopili kasneje v finalu nagrajeni zbori: zbor madrigalistov filipinske univerze iz Diliman, Quezon City, zbor Vox humana iz Madžarske in francoski zbor iz Lyon.

Prvi je pokazal visoko vokalno kulturo in bil gotovo tako po glasovni dovršenosti, zlitosti in eksaktnosti, kakor po interpretacijski plastičnosti najboljši mešani zbor na konkurzu, čeprav mu strokovna žirija, ki so jo sestavljali Pavel Kühn, Andrea Mascagnini in Adone Zecchi, ni prisodila prve nagrade. Zbor šteje 22 pevcev z umetniškimi vodjo vred, ki sodeluje tudi kot pevec; to je Andrea Veneracion, osebnost izredne muzikalne kulture in kreativne intuicije. Sorazmerno majhen ansambel izbranih in v pevsko tehnično pogledu dokaj dobro izoblikovanih glasov, ima dovolj močan volumen in zveni ubrano v vsem dinamičnem razponu. Ker jih je malo, pade na vsakega posameznika veliko večja teža in odgovornost, zato pazljivost, znanje in neposredna zainteresiranost pevcev vzbujajo vtis poudarjene individualne zavesti posameznikov, ki pa jih zdravo mladostno muzikalno občutje združuje v enovito in estetsko izmerjeno poustvarjajočo gibalnost.

Njihove interpretacije se v gradnji razvijajo spontano, iz globljih doživljajskih pobud polne so neposredno učinkovite muzikalne zanositosti, ki osvajajo v popolnem prevzemu poslušalca. V takem času stali bi se posebno izrazito in tudi stilo odgovarjajoče izoblikovani Frescobaldijeva in Thomasonova skladba, ki smo ju poslušali pred tremi leti kot obvezno pesem v finalu. Po svoji izrazni moči blizu poustvaritvi tega zbora je bila tedaj le izvedba izvrstnega in prvonagrajenega komornega zbora iz Bratislave. Pa tudi Jannequinova Le chant des oiseaux in Baumannova Ave Maria sta bili oblikovani nazorno. To je bilo muziciranje, kakršnega si moremo le želeli.

Frescobaldijeva skladba v izvedbi madžarskega zbora Vox humana ni zapustila izrazitejšega vtisa, vendar se je zbor predstavil kot glasovno uravnotežen, zlit in kompakten v delovanju. Njegove kvartilete pa so prišle do izraza v Rondiju L. Latha, v katerem je svojo glasovno izenačenost, čvrsto ritmični čut in pristen muzikalen zasopel združil v napetostno učinkovito poustvaritev. Močno odzivi, jo sta dosegli tudi deli M. Baumanna in L. Bardosa. Toda izredno učinkovito je bil ta zbor pri izvajanju ljudskih pesmi v priredbi L. Vassa K. Nedasyja, Z. Kodalyja in J. Karajia tako po čiststem in ubranem petju, kakor po sproščnem enostavnem in preprostem, liričnem razpoloženjskem izrazu ali po ognjevitim ritmičnem zaletu izoblikovanih pesmi. Josef Maklari, ki zbor vodi, je tudi izbral dobre prireče, ki nekatere nalikujejo že na samostojne skladbe. Ni pa zbor vzdržal popolnoma čiste intonacije v sopranski skupini v prvem delu svojega nastopa na zaključnem koncertu.

Smiselno izpeljane interpretacije v čistem petju je predstavil mešani zbor iz Lyon. Dirigent je Christian Wagner, ki ga poznamo že iz leta 1971, ko je nastopil v Arezzu z odličnim mladinskim zborom La cital de Lyon in iz leta 1973, ko je z istim nastopil in bil nagrajen na mladinskem

pevskem festivalu v Celju. Ta je tudi pri mešanem zboru dosegel precejšnjo zlitost in glasovno ravnotežje. Po glasovnem materialu je ženski del zbora boljši in zveni ubranejšo od moškega dela, čeprav bi bilo potrebno doseči malce popolnejšo homogenost v altih.

Ivan Silič

(koniec jutri)

Kratek sprehod po galerijah

Kakor smo že pred nedavnim poročali, se je nova razstava sezona že začela, tako da imamo v Trstu in okolici že vrsto razstav, ki so vredne obiska ali vsaj omembe. Še skoraj deset dni bo trajala v razstavnih dvorani palače Costanzi trenutno najpomembnejša razstava v Trstu, saj je v tej galeriji na ogled skoraj 75 grafičnih listov prav tolkerih tržaških, gorških in furlanskih grafičarjev. Gre za že tradicionalno razstavo, ki jo v tem času prireja delni sindikat slikarjev, kiparjev in grafičarjev in na kateri po navadi razstavljajo izbrani likovni ustvarjalci. Posebno za letošnjo razstavo bi mogli reči, da je na zelo visoki ravni.

V sosesčini palače Costanzi in sicer na Starem trgu 6 so v soboto proti večeru odprli razstavo del avstrijskega slikarja Huga Wulza, ki je po rodu iz Beljaka na Koroskem, šolal pa se je na Dunaju, kjer je dokončal likovno akademijo. V Trst je 40 let star koroski likovnik prinesel ducat svojih del, ki kažejo veliko domovitosti umetnika in izredno tehnično, po motivih pa nas vodijo v fantastični svet.

V galeriji Tommasoe v Ul. Canalicolo 2 so istega dne, torej v soboto odprli razstavo del mlade umetnice Rosy Rosenholzove. Rosenholzova je pravzaprav naša rojakinja, torej Tržačanka, že dalj časa pa živi in ustvarja v Rimu, a je bila svoja dela prinesla tudi v svoje mesto na ogled. Je to izrazita abstraktna likovnica, ki je razstavila v galeriji v Canalicolo kakih 10 svojih najnovejših olj.

V soboto so v obnovljenem gostilni »Ritrovo degli artisti« na Gvardelski cesti 19 odprli kolektivno razstavo, na kateri je razstavljenih kakšna dva ducat del prav tolkerih tržaških starejših in mlajših slikarjev.

Tega naštevavanja ne moremo zaključiti brez omenbe dveh razstav, ki sta sicer že preko meje, na jugoslovanski strani, vendar pa tako pomembni in tako blizu, da sta dostopni tudi tržaškim ljubiteljem umetnosti. V mislih imamo dve razstavi ljubljanskega likovnika kraškega porekla Jozeta Spacala, ki razstavlja v veži hotela »Maestoso« v Lipici ter v sezonski Mali galeriji. Pomembni sta obe razstavi in sicer ona v Sezani, ki prikazuje v glavnem alij bolje izključno nova dela tega zelo marljivega in uspešnega slovenskega likovnega ustvarjalca, pa tudi ona v Lipici, kjer imamo na ogled ducat njegovih del tudi izpred petih šestih let, vendar so vsa ta dela tako sodobna oziroma trajno veljavna.

Do 22. t. m. se bo nadaljevala razstava, ki sta jo v seslanskim dvorani avtonomne ustanove za gostinstvo in turizem pripravila Ducatonova in Vranich. Navzoča sta vsak z 22 deli, Ducatonova s temperami in eno grafiko, Vranich pa z akrili in tremi grafikami.

RADIO VELE-IZIJA

SREDA, 15. SEPTEMBRA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

13.00 Yoga v službi zdravja, 8. nadaljevanje
13.30 DNEVNIK
15.55 Nogometna tekma: DINAMO (Bukarešta) - MILAN, prenos iz Bukarešte
18.30 Program za mladino: *Princesa za eno noč*
Sovjetski film, ki ga je režiral N. Kosčeverova, igrajo pa v njem Oleg Dal, Marina Neelova, Vladimir Etus itd.
20.00 DNEVNIK
20.45 Vabilo na ples: *Ameriški musical in njegovi protagonisti*
21.50 DNEVNIK
22.00 Športna sredi - BOKS
Prenos italijanskega prvenstva v srednji kategoriji. Nastopita Roversi in Calabrin
Na koncu DNEVNIK in vremenska slika

Drugi kanal

18.30 Rubrike dnevnika 2: Ankete, šport itd.
19.00 *Ljudje morja: Ray del mare di Cortes*
20.00 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.45 Črne beležnice: Mehika — VIVA VILLA!
Oddaja »Crna beležnica« obravnava primer Mehike v dveh nadaljevanjih
21.30 L'ADULTERO
Film je režiral Lee Thomson, igrajo v njem Yvone Mitchell, Sylvia Syms, Anthony Quayle, Carole Lesley itd.
Film, ki pride danes na vrsto, je bil leta 1957 nagrajen na berlinskem filmskem festivalu. Film govori o ženski 40. let, ki ljubi svojega moža Jima in sina Briana in bi rada, da bi bila družina srečna. Žal pa ženska ne zna držati v družini reda in ni sposobna pravočasno rešiti raznih družinskih problemov. Njen dom je vedno v neredu, kosilo ali večerja ni nikoli pravočasno pripravljena itd. In prav v tem razpoloženju se Jim seznani z mlado uradnico Georgie. Poznavstvo se spremeni v prijateljstvo, prijateljstvo v ljubezen, kajti Jim vidi v mladi kolegici to, kar primanjkuje njegovi ženi. Zato si skuša spremeniti življenje in ker je od žene ločil in z njo poročil Na koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

9.10. 10.00 in 15.10 TV ŠOLA:
Sodobno naselje. Kaj je film, Predšolska vzgoja itd.
17.40 *Bel delin*, serijski film
17.55 *Nogometna tekma: DINAMO (Kijev) — PARTIZAN*
19.45 *Prirodoslovni muzej v Berlinu*
20.30 DNEVNIK
21.00 Mednarodni festival športnih in turističnih filmov
Med večje filmske manifestacije v Sloveniji se vsako drugo leto uvršča mednarodni festival športnih in turističnih filmov v Kranju. Ponudba tovrstnih filmov je izredno velika, zadnja leta se tovrstna dejavnost je bolj prepleta kajti čedalje več je ljudi, ki hodijo na počitnice in v turizmu iščejo inoštvo športne rekreacije
22.50 *Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov*
22.55 DNEVNIK

Koper — barva

20.55 *Otroški kotiček*, risanka
21.15 DNEVNIK
21.35 *Ruzzante: «FIORINA»*, drama
22.35 *Portorož 76: «Simfonija ravnine»* in »Kanu«
23.00 Velika Balzacova ljubezen: *Osvobojen*

Zagreb

17.25 *Daljnogled*
19.45 *Glasbeni amaterji*
21.00 NA VRAT NA NOS, nadaljevanje
22.45 LIKI REVOLUCIJE

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Popolne z vami; 13.30 Glasba po želji; 17.00 Program za mladino; 18.30 Koncert; 19.10 Slovenska poveljna lirika; 19.20 Pop in folk glasba; 20.35 Simf. koncert; 21.35 Glasba za lahko noč.

KOPER

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 18.30, 21.30 Poročila; 8.50 Poskočnice; 10.10 Otroški kotiček; 11.15 Plošče; 11.45 Ansambel Singers; 12.05 Glasba po želji; 14.00 Po samoupravnih poti; 14.10 Ponovno plošče; 14.40 Slovenski popevkari; 15.30 Juke box; 16.45 Pevski zbor Rosalpin; 17.10 La Vera Romagna; 17.45 Med rojaki v zamejstvu; 18.00 Po samoupravnih poti; 19.00 Progressivna glasba; 19.35 O perna glasba; 20.30 Lahka glasba; 21.00 Zborovsko petje; 22.00 Literarna oddaja; 22.35 Grozljanski glasbeni večeri.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.30 Budilka; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Poletni spored;

12.10 Četrti program; 13.20 Komu zvonijo zvonovi; 14.00 Drobce satir; 15.30 Nadaljevanje; 15.45 Ital. motivi; 17.05 Komarne in operna glasba; 17.35 Sončnica; 20.25 Nogometna tekma: Torino-Malmoe; Manchester City - Juventus; 22.20 Ponovno na spored.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 20.00 Poročila; 6.15 Danes za vas; 7.20 Rekreacija; 7.50 Na današnji dan; 9.08 Glasbena matineja; 10.25 Nenavadni pogovori; 10.25 Zapojno pesem; 10.40 Samoupravljanje s temelji marksizma; 11.35 Turistični napotki; 12.03 Urednikov dnevnik; 13.10 Opoldanski koncert; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Slovenske pihalne godbe; 14.30 Priporočajo vam ...; 15.05 Ob izvirih glasbene umetnosti; 16.45 »Loto vrtljak«; 17.45 Sprehodi instrumentov; 19.00 Zbor RTV Skopje; 19.25 Puje sopranistka Vanda Gerlovič; 20.40 Ansambel Jozeta Kampiča; 20.50 Lahko noč otroci!; 21.00 Koncert iz našega studia; 23.20 S festivalov javna; 00.05 Literarni nokturno - I. Sekst lič; Norveški vtisi.

Skrivnost izgubljenega škornja

Piše in riše
CIRIL GALE

NOGOMET

PUNTARJEV MEMORIAL

Po zmagi nad opensko ekipo Primorje četrti polfinalist

Jutri bodo Prosečani igrali proti solidni Costalungi

Primorje — Pol. Opicina 2:0
PRIMORJE: Štoka, Cimolino, G. Husu (75. min. Milčič, Bezin, Rance, Tomizza, Persi, Barnaba, Lanza (85. min. Albi), Vizintin, Zangari.

POL. OPICINA: Brovia, Paolich, Surian, F. Di Stasio, Celigo, Mantutto (46. min. G. Di Stasio), Favento (68. min. Russignaga), Vascotto, Birs (68. min. Dessanti), Tuntar, Rosman.

STRELICI: 9. min. Vizintin iz 11. metrovke, 32. min. Lanza.
SODNIK: Krasovec iz Trsta.
GLEDALCEV: 250.

Z gladko zmago nad Openci si je Primorje priborilo pol v polfinale Puntarjevega memorijala.

Končni izid morda ne odraža realne premoči Primorja, ki si je posebnost v prvem delu igre dobesedno nadgrajalo nasprotnika. Prosečani so se še enkrat odlično odrezali v obrambi, kar so vsi branilci solidno opravili svojo nalogo. Dobro so zaigrali na sredini igrišča, kjer je trojica Vizintin, Barnaba, Tomizza prevladovala nad Mantuzzom - Vascottom in Tuntarjem. Precej dinamično so bili Prosečani tudi v napadu, kjer je tokrat zablestel Lanza, dobro je zaigral tudi mladi Persi, medtem ko je Zangari zgubil precej dvobojev z Paolicem.

Precej pa nas je tokrat razočarala openska ekipa, ki si je letos zagotovila prestop v 2. AL. Openci, kot smo že proti Primorcu imeli priko videti, imajo šibko točko v obrambi, ki je negotova in premalo odločna. Na sredini igrišča ima edino Vascotto jasne ideje, medtem ko je v napadu le Rosman pokazal smisel za gol.

Proti neorganiziranemu nasprotniku Primorje zato ni imelo težav. Takoj v začetku so Prosečani prevzeli pobudo in so začeli oblegati vratarja Brovia. Prvi gol je padel že po devetih minutah igre, po lepi kombinaciji Husu - Barnaba - Lanza, slednjega je branilec zrušil na tla v kazenskem prostoru in sodnik je brez oklevanja pokazal na belo piko. Strel je izvedel Vizintin in privedel v vodstvo Primorje. Po dveh prečnih priložnostih - niso postopili in tako je Lanza v 32. minuti podvojil. Predstavniki Opence niso reagirali in polčas se je zaključil s Primorjem v napadu.

V nadaljevanju je openska ekipa pokazala nekoliko več dobre volje, vendar njena igra je bila zelo medla. Z druge strani so Prosečani branili doseženo prdnost in so z nekaterimi protinapadi spravili v začetno negotovo obrambo Opencev, ki se morajo v veliki meri zahvaliti vratarju Brovi, če se rezultat do konca ni spremenil.

S to zmago je torej Primorje postalo četrti polfinalist tega turnirja. Prosečani bodo v četrtki igrali proti Costalungi, ki se je od sedaj dobro odrezala na tem turnirju. Ta dvoboj bi zato moral biti precej zanimiv in bodo zato tudi navijači prav gotovo priložni za svoj račun.

B. R.

ZACETNIKI

Roianese — Zarja 7:0 (3:0)
ROIANESE: M. Cocoluto, G. Gogor, D. Dorigo, B. Cocoluto, G. Cocoluto, Panizut, Musco, Issich, Cusma, Catalan, Babuder.

ZARJA: Crociati, Razem, Kizmančič, E. Fonda, Gregori, D. Fonda, Zol, Razman, Tagnetti, Crismancich, Terčon.

V zadnji kvalifikacijski tekmi Puntarjevega memorijala začetnikov je bazoviška Zarja visoko podlegla ekipi Roianese, ki si je zagotovila prestop v polfinale.

Izid sam zgovorno kaže, da je bila tekma praktično samogovor. Tržačanov, ki so s praktično in bolj dinamično igrjo že v prvem delu spravili v začetno Bazovce. Nikakor pa ne moremo reči, da je Zarja povsem odpovedala. Bazovci so dobro klubovali nasprotniku, vendar so bili Tržačani bolj izkušeni od mladih Bazovcev, ki so zaključili prvi polčas s tremi goli v lastni mreži.

V nadaljevanju se stanje na igrišču ni mnogo spremenilo. Povod in

premoč so imeli še vedno Rojančani, ki so nasuli Zarji še štiri gole in tako zapečatili končni izid.

Gole za Roianese so dali: tri levo krilo Babuder, dva desno krilo Musco po en gol pa sta dala Cusma in Catalan.

B. R.

Sinoči je v okviru Puntarjevega memorijala Portuale premagal Zarjo s 3:1, med začetniki pa Breg — Primorje s 4:1.

Danes bo na sporedu le srečanje začetnikov, in sicer se bosta ob 18. uri pomerila Costalunga in Primorje.

POKAL PRVAKOV

Torino optimist

Nocoj bo v Turinu državni prvak odigral prvo tekmo v okviru nogometnega pokala evropskih prvakov.

V mestu vlada za to srečanje veliko zanimanje in pričakuje se, da bo stadion zaseden do zadnjega kotička.

Glede nasprotnika Torina — švedske ekipe Malmö — so izvedenci mnenja, da gre za solidno vendar ne nepremagljivo moštvo. Pričakuje se, da bo Torino prvo oviro premagal z relativno lahkoto. Precej optimist je tudi trener Radice. O pogumila ga je tudi izjava Beckenbauerja, ki je med osem najboljših ekip v Evropi prišel tudi Torino.

Napoli, ki bo igral za pokal polkralnih prvakov je medtem prispel v norveško mesto Bodø, ki leži 80 km severno od severnega tečajnika. Še pred par dnevi je bila okolica prekrita s snegom, vreme pa je sedaj lepo ceprav hladno.

Nasprotnik, proti kateremu bo Napoli igral, je ekipa Glimt, ki igra celo v drugi norveški ligi in je sestavljena iz samih amaterjev. Napoli izkorišča zanimanje, ki vlada v mestu za to srečanje in se igra velikega gospoda. Savoldi je tako na razpolago Norvežanom, ki se hočejo ohraniti v njegovi družini. Veliko pravke je v mestu dvignila vest o dveh milijardah, kateri je

Napoli plačal za njegov nakup. Branilec, ki ga bo imel v oskrbi je ob objavi te vesti takoj pritekel v hotel, da bi videl spošasta.

Napoli je tudi užil domačine, ker je s seboj privedel lastnega kuharja. V kuhinji hotela so Neapeljčana sicer sprejeli, dodelili pa so mu ožer kot.

V današnjih anticipiranih tekmah za razne evropske pokale so v 1. kolu dosegli te izide:

POKAL PRVAKOV
Sleima Malta — Turun Pallasauro (Finska) 2:1

POKAL POKALOV
MTK Budimpešta — Sparta Praga 3:1

POKAL UEFA
Kaiserslautern (ZRN) — Enosis Neon Paralimni (Grčija) 3:1

PLAVANJE

MILAN, 14. — Na italijanskem državnem prvenstvu v Milanu je Triestina (v postavi Pettenner, Lenardon, Belleli in Sterni) osvojila v ženski štafeti 4x100 m mešano tretje mesto in je s časom 4'40"87 postavila tudi nov italijanski državni mladinski rekord.

Zmagala je četverica Andree Dorie s časom 4'40"21.

HAVANA, 14. — Šahovska zveza Kube je odpovedala svojo udeležbo na šahovski olimpiadi, ki bi morala biti v Haifi v Izraelu. Kuba je tudi predlagala naj se Izrael od vzame organizacija te prireditve.

PALMER PARK, 14. — Ameriškega boksarja Raya Charlesa Leonarda, zmagovalca na OI v polvelterjski kategoriji je ob povratku iz daljše poimlpijske turnee čakalo neprijetno presenečenje. Sodikn ga je vabil naj nemudoma plača ženi predvideno vstvo za vzdrževanje otroka. Leonard, ki seveda živi ločeno od žene se je izgovoril, da je v olimpijskem vrvežu pozabil na svojo očetovsko dolžnost. Leonard ima samo 20 let.

NOGOMET

Češkoslovaška ekipa Technika iz Brna je zasedla na državnem prvenstvu 3. mesto in bo predstavljala zato tudi na Sokolovem sobotnem in nedeljskem mednarodnem ženskem odbojarskem turnirju v Nabrežini za gledalce prav gotovo veliko privlačnost

ODBOJKA

ZGODOVINA NABREŽINSKEGA TURNIRJA

V desetih letih vrhunske ekipe na turnirjih za «Trofejo Sokola»

Letošnja prireditvev predstavlja velik organizacijski dosežek ŠD Sokol

Dne 19. avgusta 1967 zvečer se je v Nabrežini po svečani otvoritvi novega odbojarskega igrišča na prostem začel turnir «1. trofeje Sokola». Povabilu društva Sokol so se takrat odzvale ekipe Partizana iz Celja, goriškega AGI in Bora iz Trsta. Izreden uspeh glede kvalitete pokazane odbojke, kakor tudi občinstva ter vsestranske organizacije je navdušil nabrežinsko mladino, ki je sklenila, da postane trofeja Sokola tradicionalni poletni turnir. Na tej 1. trofeji je slavila ekipa Partizana iz Celja pred AGI, Borom in Sokolom.

Ze leto kasneje je organizator turnirja priredil 2. trofejo Sokola. Ekipo Bora je tokrat zamenjala sesterska Partizana z Reke, ki si je tudi priborila končno zmago. S prihodom te ekipe se je začel nov cikelis «Trofeje Sokola», ki je imel svoj odzav tudi v vsej slovenski zamejski

ženski odbojki. Če se je ekipa celjskega Partizana odlikovala po izredni simpatičnosti svojih igralrk, smo pa spoznali v Rečankah jekleno organizacijo, strogo disciplino, izredno resnost in odlično odbojarsko sposobnost. Od tedaj dalje je stala ekipa z Reke vedno ob strani vsej zamejski odbojki ter ugodila marsikateri naši prošnji. Morda se nam je zdel sprva «drugi» Ivan Peršič, tajnik reskega Partizana, celo nepredan v svoji točnosti: počasi smo pa spoznali, da se lahko doseže vidnejše športne rezultate samo s tako resnostjo in s tako organizacijo.

Na Reki se je to kmalu poznalo, saj se je njihova ekipa povzpela na sam vrh jugoslovanske odbojke in v nekaj letih postala državni prvak.

V avgustu 1969 je ŠD Sokol organiziral 3. trofejo in povabil naslednje ekipe: Timisoara (Romunija), CUS Parma in reški Partizan. V zadnjem trenutku je svojo udeležbo odklonila ekipa iz Rumunije, katero je zamenjal tržaški Bor. Končna zmaga je tudi tokrat pripadla reškemu Partizanu, ki je v najlepši tekmi turnirja premagal homogeno in odlično ekipo CUS iz Parme. Če smo lahko leto prej spoznali jugoslovansko organizacijo za ekipno moštvo smo tokrat imeli priložnost, da se seznanimo z italijanskim moštvom. Sedaj na trezno po več letih lahko presojamo dve različni pojmovanju o športu; medtem ko je stremela jugoslovanska organizacija predvsem za bodočnost in je zato polagala vso važnost svojemu naraščajoč je stremela italijanska ekipa samo za takojšnjimi rezultati, saj se v zadnjih časih odbojarske ekipe v 1. italijanski ligi leto za leto razpuščajo in nastopajo nove, katere skrbijo predvsem za reklamizacijo tovarn, ki jih finansirajo.

Ker so bile igralkе kakor tudi vodstvo CUS Parme zelo navdušeni nad našim turnirjem in nad našo organizacijo je društvo leta 1970 ponovno povabilo to ekipo na 4. trofejo. Ta je bila precej podobna prejšnji, saj je tudi tokrat zmagal reški Partizan, pred CUS Parma. Če ni bilo tokrat velikih novosti je pa leta 1972 5. trofeja prav gotovo prekašala po kvaliteti ekip in po prikazani igri vse prejšnje turnirje. Nastopile so naslednje ekipe: Fini Modena, italijanske prvake: Uni Basel, švicarske prvake: Partizan Rijeka, 2. mesto v Jugoslaviji in bodoči prvak ter nabrežinski Sokol. Tudi tokrat je domača šesterka tako rekoč prisostvovala igri ostalih šestek. Prav gotovo pa se je nabrežinsko društvo lahko ponosalo s svojo dobro organizacijo. Prav gotovo je bila ta trofejna Sokola eden izmed najvažnejših turnirjev ženske odbojke v Italiji. Tokrat je prvič slavila italijanska šesterka: Fini iz Modene je premagala Rečane, katerim se je najboljša igralka poskodovala.

Za letos pripravila ŠD Sokol šesti turnir, ki naj bi bil organiziran v okviru proslav 10-letnice društva.

Svojo prisotnost so potrdile ekipe: Technika Brno (3. mesto v A ligi Češkoslovaske), Rijeka (2. v A ligi Jugoslavije) in Mlačost iz Zagreba (5. v jugoslovanskem prvenstvu A lige). Tudi tokrat bo lahko ŠD Sokol veselo svojega organizatorskega uspeha, ki je lahko v ponos slovenskemu zamejskemu športu. Mnogi žal ne poznajo težav z katerimi se društvo srečuje ob taki organizaciji. Veliko je še tistih, ki ne dajejo športu važnosti, ki mu priteče. Državne in poldržavne organizacije postajajo vedno bolj gluhe za pomoč in finančno podporo, z druge strani pa postajajo vsi stroški vedno večji. Tudi tokrat je priskočilo nabrežinskemu Sokolu na pomoč lepo število domačih trgovcev in obrtnikov, katerim se organizator lepo zahvaljuje, kajti brez njihove pomoči bi bila taka organizacija neizvedljiva.

Usaj Savo

V PONEDELJEK ZVEČER

Uspešen prikaz rokometa v Gorici

Nastopil je (z dvema ekipama) RK Iskra iz Šempetra

RK ISKRA «PLAVI»: Soban Dominik, Krep Andrej, Dušan Slejko, Kerševan Rajko, Robert Vodopivec, Mrevle Boris, Persolja Robert, Kofol Mitja.

-RK ISKRA «ZELENI»: Gomisel Miran, Kodelja Ljubo, Mučič Klavdij, Dean Kovarčič, Kogoj Robert, Černic Miroslav, Košuh Igor, Leban Egon, Krump Rajko, Walter Ščukovč.

SODNIK: Novak Drago iz Nove Gorice.

Trener ekipe: Trunkelj Zdenko; spremljevalci: inž. Aleksander Busin in Princič Zdenka.

V ponedeljek zvečer je na odprtem prostoru pred dvorano Espomego — v sklopu praznovanj «Unita», ki so ravnoak v teku — bila zanimala rokometna tekma med ekipama rokometnega kluba Iskra iz Šempetra pri Novi Gorici.

Organizatorji srečanja, med katerimi sodi tudi športno združenje Dom iz Gorice, so napovedali, da se bosta srečali rokometni ekipi Iskra (Šempeter) in RK Partizan iz Dornberka, toda v zadnjem trenutku se je moral, na žalost, RK Partizan nastopu odpovedati. Tako so igralci RK Iskra — porazdeljeni med seboj v dve ekipi, odigrali srečanje, ki pa je bilo prav lepo in zanimivo.

Končni rezultat srečanja je bil 40:27 za «plavce». Omeniti pa moramo, da za praznoprav končni rezultat ni bil bistvenega pomena, saj je

KOŠARKA

TURNIR MINIBASKETA

Bor v Miljah: poraz in zmaga

Tretje mesto na končni lestvici

Infer Muggia — Bor 72:70

Na turnirju, ki ga je priredil Inter iz Milj, je Bor v soboto, 11. t.m. igral prvo tekmo z domačim moštvom. Tekma je bila odločilnega pomena za 1. in 2. mesto. Obe peterki sta nastopili z najboljšimi igralci. Igra je bila že od začetka zelo zanimiva in na visoki ravni za to kategorijo. Po začetni rahli premoči Bora je sledila večja enakovrednost. Razlika v koših ni nikoli preseгла 2-3 točke v korist ene ali druge ekipe. Bor je pokazal večjo ekipno uigranost, pa tudi taktično boljše razporeditev na igrišču. Pod koši sta prevladovala Vassallo in Bradassi, Pertot je z uspehom kril najboljšega igralca Interja, Vescova. Zupančič, Volk in brata Furlan so s točnimi podajami in meti večkrat spravili nasprotnike v zmedo. Do tesnega izida tekme je prišlo šele po dveh podaljških, potem ko je sodnik neumestno razveljavil Borov koš.

BOR: Bradassi 17, Vassallo 20, Pertot 15, Furlan L. 6, Furlan A., Volk, Zupančič 2.

koši se je tokrat posebno izkazal Bradassi, Pertot je bil soproščeno prodiral v napad, Vassallo in vsi ostali pa so posledno izvajali navodila, ki jim jih je dajal trener. Končni rezultat dovolj zgovorno pove o premoči in o možnostih, ki jih ima ekipa za bodoče.

BOR: Bradassi 25, Vassallo 14, Pertot 13, Furlan L. 4, Furlan A., Volk, Zupančič 7.

Končna lestvica: 1. SABA, 2. Infer Muggia, 3. Bor 4. Inter Aurisina.

PRED PRVENSTVOM

Prve priprave združene ekipe

Skupina 16 košarkarjev Bora, Poleta in Kontovela je v ponedeljek začela s pripravami na bližnje promocijsko prvenstvo. Letošnja glavna novost predstavlja prihod kakovostnega trenerja, in sicer Petra Brumna, ki je v lansk sezoni uspešno vodil ljubljanskega prvolišga Olimpijo. Sedaj bo treba torej po dolgem poletnem premoru resno poprijeti in v dokaj kratkem času pridobiti dovolj kondicije ter uigranost za zahtevne nastope. Ves september bodo igralci trenirali trikrat tedensko v dolinski telovadnici, en trening pa bo Brumen posvetil izključno kondicijski pripravi. Novi trener računa na veliko voljo in poirtvovnalnost vseh igralcev, saj sodi, da sta dva elementa glavni postavki za bodoče uspehe.

edko

ATLETIKA

ZENSKI DVOBOJ

Italija - Jugoslavija

Jutri bo v Palermu mednarodno atletsko srečanje ženskih reprezentanc Italije in Jugoslavije.

Italijanska zveza je določila za to srečanje naslednje atletinje: 100, 200, 400, 800, 1000, 1500, 2000, 4000, 8000, 15000, 30000, 100 m ovire: Ongar, Lombardo; višina: Siromoni, Bulfini; daljina: Bruni, Florini; krogla: Petrucci, Anzelotti; disk: Scaglia, Zambon; kopje: Amici in Quintavalla.

Jugoslovanske bodo nastopale s sledeč postavbo: 100 m: Sokac, Gajek; 200 m: Pavličič, Gak; 400 m: Pavličič, Marič; 800 m: Tomcic, Avdubasić; 1500 m: Pergar, Šober; 3000 m: Dimitrijević, Savina; 100 m ovire: Focić, Lorenci; disk: Stojković, Mirnjek; kopje: Menhart, Šipovac; krogla: Mrinjek, Gozo; daljina: Potnik, Franzotti; višina: Lovše in Lorenč.

Tehnično najboljša panoga bi ugnegli biti tek na 800 m, kjer sta si Dorio in Tomcicveva približno enakovredni in tudi na dobri ravni.

BALINANJE

V ZGONIKU

Prenesen turnir

Zaradi večeršnjega slabega vremena bodo odigrali drevi ob 20. uri v Zgoniku polfinalni in finalni srečanja članskega balinarskega turnirja, v okviru praznovanja 15-letnice SK Kras. Ob 21. uri pa bo zaključna slovesnost, nagradjevanje najboljših na vseh članskih turnirjih in družinski večer s prizigikom in domačo kapljico za vse tekmovalce.

ATLETIKA

TITOGRAD, 14. — Na jugoslovanskem državnem prvenstvu v maratonu je zmagal član Dinama iz Zagreba Budjarić. 42.195 km dolko progo je pretekel v 2 urah 27'56".

V hitri hoji na 20 km je bil prvi Vinko Galusić. Dosegel je čas 1 ura 36'32".

KAREL PRUŠNIK - GAŠPER

Gamsi na plazu

15.

Oba sta v kratkem času aktivirala kmečko prebivalstvo v predelu Železne Kaple, zlasti na Ovsirskem, in Lepeni in Beli. Do novembra tega leta sta ustanovila že vrsto odborov Osvobodilne fronte in vanje povezala nad 200 koroških Slovencev. V partizansko vojsko sta poslala prve koroške fante in delu predela.

O delu teh pionirjev in o ugodnem razvoju partizanskega gibanja na Koroškem je bilo takoj tudi obveščeno Glavno poveljstvo slovenske narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov. Ze 26. decembra 1942 je torej tedanji politični komisar Glavnega poveljstva Peter Kalan - Boris Kidrič pisal štabu Štajerske operativne cone naslednje:

«... Veliko pozornost posvetite dogodkom na Koroškem. Tam so prav povoljni izgledi za razvoj partizanskega gibanja. V tem smislu ukrenite vse potrebno, da se na vzhodnem delu Koroške razvije čim močnejše partizansko delovanje.»

STANE MI NALIJE ČISTEGA VINA

Nekega avgustovskega večera 1942 me je na skrivnem obiskal Tavčmanov Jurij, moj zvesti prijatelj še iz časov mojega petnajstčlanskega pevskega zbora in brat Franceta

Pasterka - Lenarta. Bil sem ravno v hlevu. Zašepetal mi je: «Znidarjev Hanzi in neki Ljubljancin bi rada govorila s teboj. Pri meni sta.»

Nato je poudaril: «Sestanek bo!» Rešilne besede Jurija Pasterka! Bil sem tako srečen, da sem ga objel in takoj odšel z njim.

Pri njem sem našel velikega, črnolasega človeka v partizanski obleki in gozdarščah. Bil je Stane Mrhar iz Sentvid nad Ljubljano, z njim pa je bil Ivan Zupanc - Johan. Stane in Johan sta bila oborožena vsak s svojo pištolo in bombo. Oba sta bila čedno obrbita in imela sta sveže srajce. Vendar smo po obleki presodili, da sta imela v gozdu precej teže življenje. Na sestanku je bil tudi Zležičev Roki, ki me je obiskal že v Grabstajnu.

Stane Mrhar nam je našel čistega vina. Prvič sem čul, kaj so partizani in kaj hočejo. Jasno in razločno nam je povedal o Osvobodilni fronti, o Komunistični partiji Slovenije, o njeni vodilni vlogi, o partizanih.

Nato smo se domenili glede konkretnega dela: kako zbirati orožje in strelivo, kako vzpostaviti stik s fanti, ki so v nemški vojski, in jih pridobiti, da odidejo v partizane. Na tem prvem sestanku smo se pomenili tudi glede pušk, ki smo jih skrivali v naših skalah že od februarja vstaje 1934 in glede pištol, ki jih je imel skrite Valentin Kordež in o katerih mi je pravil še v Karlovu (orožje smo pozneje res dvignili in ga oddali v prave roke). Precejšen vtis je name napravil tudi letak «Kaj so partizani in kaj hočejo», ki mi ga je dal Stane. Letak je bil ciklostiran na grobem papirju.

Prepeval sem, ko sem se vračal s sestanka. Bilo mi je lahko pri srcu, tako lahko kakor že dolga leta. Ne. Stopal sem mirno in samozavestno. Jugoslovanski komunisti so mi pokazali pravo pot.

Kako plodonosno in težavno je bilo Zupančevo in Mrharjevo delovanje, je razvidno tudi iz poročila, ki ga je

pisal Stane Mrhar v Železni Kapli 4. oktobra 1942, dober mesec pred znanimi množičnimi aretacijami v Kapli, na Obirskem in v Selah:

«V okolici Obirja in Kaple», je pisal Mrhar, «je Johan do danes navezal stike z ljudmi, o katerih je vedel, da so zavedni Slovenci. V okolici Železne Kaple so že tudi nadbirali denar, in sicer prostovoljne prispevke; uredili bomo sedaj tako, da bodo redni. Tudi v političnem pogledu je imel uspeh, tako da so ljudje že nekoliko poučeni o naši borbi. Takoj ko sva prišla v okolico Železne Kaple, sva formalno odbor OF. Pomanjkljivost je le v tem, ker ni nobene literature, da bi jo ljudje lahko brali; za sedaj samo ustno propagiramo.

Na poti v Kaplo sva tudi obiskala kmete okoli Obirja. Tudi ti so bili nekoliko poučeni in so stvar razumeli. Vendar, tu so večinoma gorske kmetije, zelo raztresene. Zato jih je organizacijsko težje povezati in tudi kakega večjega uspeha ne bi bilo, če bi formalni OF odbor. Kmetije se med seboj mnogo obiskujejo. Drug o drugem imajo jasno sliko, kdo je z nami, oziroma proti Hitlerju.

Dve tretjini kmetov sta razporeženi protifašistično, oziroma proti Hitlerju. V njem vidijo ljudje svoj propad. Večini so tudi obljubljali, da jih bodo oktobra izsiliili; vendar za sedaj še ni ničesar čuti. S temi kmeti je tako kot je bilo lani v poljanskih in selških hribih...

Nam, partizanom, vedno govore: «Pridite in rešite nas tega hudica (Hitlerja)!» Seveda jim midva pojasnjujeva, kako se bomo rešili «tega hudica». Obiskala sva tudi župnika in mu razložila pomen naše borbe in naše cilje. Župnik je stvar razumel in jo odobral. Na mojo željo, da bi kaj več storil kot zaveden koroški Slovenec, je izjavil, da ima zelo natančno predpisano, kaj sme govoriti. Vendar je obljubil, da bo pri ljudeh govoril ugodno za osvobodilno gibanje in izpodbijal morebitne pomisleke, kakor je delal že doslej.

TANZANIJSKI LIST OB PRIHODU KISSINGERJA V LUSAKO AFRIČANI ZAHTEVAJO IZVAJANJE RESOLUCIJ ZDRUŽENIH NARODOV

Jutri bo ameriški tajnik na obisku pri predsedniku Kaundi v Zambiji
V Južni Afriki se širi val protestov in stavk - Šteti dnevi režimu J. Smitha

DAR ES SALAM, 14. — Ameriški državni tajnik Kissinger je danes dopotoval v glavno mesto Tanzanije, kjer se bo jutri srečal s predsednikom Nyererejem. Po prihodu v Dar Es Salam je Kissinger odšel v hotel Kilimandžaro, v središču glavnega mesta. Pojtršnjem bo ameriški tajnik odpotoval v Lusako, kjer se bo srečal z zambijskim predsednikom Kennethom Kaundo.
Na svojem obisku v Afriki, ki bo trajal kakih 10 dni bo ameriški državni tajnik obiskal tudi Kinšaso (Zaire), Nairobi (Kenija) ter Pretorio (Južnoafriška republika). Ko se bo vračal domov, se bo ustavil za kratek čas tudi v Londonu. Ne predvidevajo Kissingerjevega potovanja v Salisbury, da bi se tam sestel z roždezijskim leaderjem Jamom Smithom.

V trenutku, ko Kissinger prihaja v Tanzanijo je tanzanijski list «Daily News» očital danes ameriškomu državemu tajniku, da se zanima za vprašanje Južne Afrike, samo da bi preprečil širjenje komunizma v tistem predelu afriške celine. List piše v uvodniku, da «sumi», da je ameriški državni tajnik zainteresiran ne zato da bi v Afriki prišla na oblast črna večina, temveč je zato, da bi se uprl sovjetskemu vplivu. «Zato — pravi list — Kissinger skuša najti mirolna sredstva, ki naj bi preprečila širjenje komunizma v Južni Afriki.»

«Vendar pa — pravi list — tu ni prostora za pozajanja. Vprašanja Južne Afrike so zelo preprosta... Afričani zahtevajo izvajanje resolucij združenih narodov glede takojšnjega priznanja neodvisnosti Namibije, prenos oblasti črnski večini v Zimbabve (afriško ime za Rodezijo) ter popoln bojkot rasističnega režima v Južni Afriki.

«Vojna se spreminja v revolucijo — pravi Daily News, Kissinger se lahko osebno zave te resnice. Sedaj lahko gre v Pretorio, ali pa v Salisbury, kjer lahko napove, da so tamkajšnja režimska dnevi šteti. Lahko tudi odmore ameriško pomoč, da bi preprečil, da bi prestil ZDA utonilo skupaj z rasisti. «Toda mi ne zahtevamo nič — pravi afriški list. Še prejšnji teden so predstavniki evropskih in gibanj, ki so se srečali v Dar es Salamu, sklenili da bodo nadaljevali bojo do končne zmage»

Opazovalci se sprašujejo, če je to stališče tanzanijskega lista istovestno s stališčem predsednika Nyerereja. Večina meni, da temu ni tako, da so možni kompromisi, vendar da — pravijo — da napovedi odražajo bistvena stališča tanzanijskega predsednika in drugih voditeljev črne Afrike.

V teh razmerah se bo jutri še nadaljevalo v mestu Umtali, ki je na meji med Rodezijo in Mozambikom letni kongres «Rodezijske fronte», ki bo trajal tri dni. Jan Smith, ki je danes srečal v Pretoriji južnoafriškega ministrskega predsednika Vorsterja in s katerim se je pogovarjal o krizi v Južni Afriki, bo poročal na kongresu o možnostih izhoda iz sedanjega položaja. Zdi se, da Kissinger zahteva, naj Rodezija sprotne skoraj v celoti anglo-ameriški načrt za rešitev rodezijskega vprašanja.

Ta rešitev pa predvideva v bistvu prehod oblasti v roke črnskega prebivalstva ter gospodarske in finančne ukrepe v korist belcev, ki bi hoteli ali morali zapustiti Rodezijo. Jan Smith bi moral na kongresu prebrati najbolj vnete zagovornike absolutne nadvlade belcev v Rodeziji, da je Kissingerjev načrt sprejemljiv, ker bi se morali v nasprotju primeru pripravi na najhujše. Gverila bi je na vsa vrata belcev v Rodeziji. Gre že za pravo državljansko vojno in Jan Smith ne more upati, da o i v tej vojni zmaga, posebno še zato, ker mu Angličani ne nudi praktično nobene pomoči, saj ji je odgovoril pokorščino že pred desetimi leti.

V Pretoriji se je Jan Smith pogovarjal o vseh teh vprašanjih z Vorsterjem, ki pa ni pripravljen, da bi nutil rodezijskim belcem konkretno vojaško, ali podobno pomoč. Vorster je pripravljen le, da svetuje.

Brez dvoma stališča in nastopi južnoafriških voditeljev odražajo še vedno določeno samozavest. Njihov režim ni v tolikšni nevarnosti, kot je primer Rodezije. Vorster in njegova policija v tem trenutku še obvladujeta položaj v Južni Afriki. Čeprav za ceno strahovitih pokolov črnskega prebivalstva. Samo večerji in danes je rasistična policija aretirala pravo gotovo več kot tisoč demonstrantov med študenti in delavci. V okolici Johannesburga, posebno v črnskem getu Sowetu se vedno vire. Tridnevna stavka, ki so jo napovedali črnski študenti še vedno traja. Odziv črnskih delavcev je zelo visok, saj dosega tudi do 80 odstotkov sil delovne sile. Beli delodajalci skušajo zlomiti odpor črnskega prebivalstva z vsimi sredstvi, ki so jim na voljo. Pred tem predem v gospi-darskim pritiskom. V bližini Durbanja je policija aretirala skoraj 300 študentov, ki so manifestirali po mestnih ulicah. Podobne manifestacije so tudi po drugih južnoafriških mestih.

Vsa ta dogajanja pa očividno vplivajo tudi na stališča belcev, ki ima-

jo v Južni Afriki oblast v svojih rokah. Minister za notranje zadeve in informacije Mulder je danes skotil nov izraz za južnoafriško notranjo politiko. Po njegovem ne bi šlo več za «apartheid» in «ločni razvoj» (ta dva izraza v tujini — je rekel — ne razumejo dobro ter ju slabo tolmačijo), pač pa za «pluralistično demokracijo». Kaj naj bi pomenil ta izraz, se še ne ve.

In potem za Južno Afriko ostaja še vprašanje Namibije, kjer je mandat vlade iz Pretorie že potekel. Reševanje tega vprašanja ob priložnosti Kissingerjevega obiska v Južni Afriki bo seveda poglavje zase, ker je Namibija zelo bogata na surovinah. Zelo verjetno imajo tudi ZDA skomine glede teh bogastev.

Leleuvre: še vedno polemika z Vatikanom

RIM, 14. — Uradni vatikanski glasnik o. Romeo Panciroli je danes

IZ OBTOŽENCA SE JE SPREMENIL V TOŽITELJA

Policijski kapetan Margherito danes pred vojaškim sodiščem

Obstaja tudi nevarnost, da bodo proces odložili - Razodetja kapetana Margherita mečejo temno senco na oddelek «celer»

PADOVA, 14. — Veliko pričakovanje vlada v javnosti za proces proti policijskemu kapetanu Salvatore Margheritu, ki je od 23. avgusta zaprt v zloglasni vojaški ječnici v Peschieri ob Gardskem jezeru. «To ne bo proces proti kapetanu Margheritu, pravijo njegovi zagovorniki, pač pa proces proti upravi policijske službe». Zato je tudi pričakovanje v javnem mnenju in v policijskih vrstah tako veliko. Obstaja pa sama ena nevarnost: politični razlogi bi lahko vojaškemu sodnemu svetovetali odložijo procesa v nedogled, kajti nerodno bi bilo, če bi se obtoženec spremenil pred sodniki v tožitelja prav v trenutku, ko je policijski sistem v Italiji sploh na zatonji klopi in je celo vlada priznala, da ga bo morala reformirati.

Vojaškemu sodišču predseduje general Maggiora, javni tožilec pa dr. Attardi. Kapetana «sindikalist» za zagovarjajo odvetniki Mellir (poslanec radikalne stranke), Malagugini (KPI) in odv. La Gatta.

Pogojno, česa določi kapetana Margherita. Za dr. Rosina, vojaškega pravnika v Padovi, je Margherito kriv «prevarniške dejavnosti», nadalje «kršenja ukazov» in «obrekovanja».

«Prevarniško» dejanje na oi. po njegovem, bilo njegovo zavzemanje za reformo in demokratizacijo policije. V birokratsko - juridičnem žargonu naj bi to bilo «vzbujanje nezadovoljstva med podrejenimi proti nekaterim aspektom življenja v vojašnicah». Dejansko je kapetan Margherito bil eden izmed pobornikov ustanovitve policijskega sindikata in korenitve reforme policijske službe v Italiji. V razgovoru s časnikarji je, na primer, dejal, da noče biti «škvadrst» in ni mislil na svoje poslanstvo ko na dolžnost «razbijati glave delavcem in študentom po ulicah».

Margherito je bil še posebno aktiven v svojem oddelku, «drugem padovskem oddelku celere», ki so ga ustanovili že v Seelbovih časih in je bil znan kot eden izmed najbolj «krvavih», saj je posejal vse vrge v Italiji z ranjenici in smrtnimi tjavami. Oblikovan je bil predvsem kot oddelek za nasilno represijo delavskih in mladinskih demonstracij in je dolgo časa bil znan kot gnezdilo fašistov. Na to je Margherito opozoril, poleg tega pa obsojal nečloveške metode, ki so prevladale v odnosih do navadnih agentov v oddelku.

«Obrekovanje», ki ga dolžijo pa je definicija «fašisti», ki jo je Margherito baje zapisal v nekem pismu in ki je pozneje objavil list «Lotta continua».

Predimno se k zadnjemu delu obtožnice. Margherito naj bi kršil preteje ukaze. V začetku mu tega niso očitali, ko so pa spoznali, da utegne postati Margherito simbol boja za reformo policije, so mu pripisali odgovornost, češ da je dal razdeliti med svoje agente frače z železnimi krogami med neko demonstracijo v Milanu.

Resnici na ljubo so ga obtožili te-
daj, ko je Margherito v zaporu po-
vedal preiskovalnim sodnikom, kakš-
ni metod so se posluževali pri za-
tiranju demonstracij. Povedal je, da
je javnost večkrat omajala: «Ja, po-
porabljali so policijske provokatorje, ki
so večkrat s kamenjem ali mo-
lotovkami dajali povod za prvo spo-
pade, nadalje razdeljevali neregulir-
stranega strelnega orožja najbolj
vročerkvnm policistom in, končno,
uporabo «obtoženih» tolkačev, ki so
puščali nevarne rane.

USPEŠNA AKCIJA VARNOSTNE SLUŽBE

Napist P. Sofia aretiran v Turinu

Prevratnik je konec avgusta pobegnil iz kaznilnice v Lecceju skupno z banditom Grazianom Mesino

TURIN, 14. — Po odkritju skrivališča samozvanih oboroženih proletarskih oddelkov NAP v Rimu in aretaciji šestih domnevnih prevratnikov, med katerimi «ideologa» skupine Delli Venerija, je pred nedavnim ustanovljena varnostna služba SDS dosegla nov pomemben uspeh: v Turinu so aretirali napista Giuseppeja Sofia, ki je konec avgusta pobegnil iz kaznilnice v Lecceju skupaj z Grazianom Mesino, Martinom Zichitello, Maffeo Belliciniem in drugimi sedmimi zaporniki. Skupno s Sofia sta se v policijsko mrežo ujela tudi njegova pajdaša Silvana Innocenzi in Adriano Zambon. Po aretaciji trojice je varnostna služba pospešila preiskavo v Turinu, saj sumijo, da se v piemontskem glavnem mestu skrivata tudi Zichitello in Mesina.

Akcija, ki se je uspešno zaključila v Turinu, je stekla pred nekaj dnevi v Rimu, kjer so možje postavili na sled Innocenzijev in Zambonu ter jima sledili do Turina, kamor sta napista prišla dala. Z železniške postaje sta odšla

naravnost v bližnji park, kjer sta na klopci čakala dobro uro na pajdaša, ki se ga pozneje identifikirali za Sofia. Ves čas so ju agenti nadzorovali pomešani med množico. Prisotnost tolikih ljudi je povzročila močnejše reakcije pregledav, saj so se bali, da bi bili v primeru srdite reakcije banditov mimoidoči v križnem ognju. Prav zato je morala biti njihova akcija bliskovita.

In res, komaj se je Sofia približal pajdašema, je petdeseterica agentov obkloila osumljenca in jih v hipu onesposobila. Prevratnikom so zaplenili skupno pet samokresov, vrsto ponarejenih dokumentov in petat florentinske prefekture.

Po prvem kratkem zaslišanju na kvesturi so jih odvedli v zapor, kjer jih bo jutri zaslišal namestnik državnega pravdnika.

Z izjemo Sofie, ki je že dalj časa znan kot zagrezen napist, sta Innocenzija in Zambon sorazmerno neznana preiskovalcem. O Zambonu vedo le, da je doma iz Adrije pri Rovigu in da je pred nekaj leti skrivnostno izginil, žensko pa sumijo, da je sodelovala pred nekaj meseci pri roparskem napadu na garažo v Ul. Tripolitana v Rimu, kjer so se prevratniki polastili sedmih avtomobilov.

Policija vdrla na sedež CISA v Turinu in Mestrah

TURIN, 14. — Po aretaciji ginekologa Giorgio Concanja in sedmih pripadnic florentinskega oddelka središča za sterilizacijo in splav CISA, je ta organizacija sporazumno s radikalno stranko organizirala vrsto akcij, katerih cilj je dokazati anarhističnost italijanskega zakona o prekinitvi nosečnosti ter zaostri protiavtoritarno v družbi, da bi prisilila parlament, da končno začne z razpravo o številnih zakonskih osnutkih o splavu.

Tako so v Turinu danes izvedli vrsto posegov za prekinitev nosečnosti, ki so jih včeraj javno napovedali z letaki. V stanovanje, ki so ga pripadnice CISA spremenile v zasilno kliniko, je vdrla nekaj policijskih agentov, ki so naredili seznanje zdravniških pripomočkov, legitimirali prisotne ter napovedali poročilo državnemu pravdniku. «Ker nas morejo postaviti niso aretirali kot predpisuje zakon — poudarjajo pripadnice CISA — ocenjujemo to njihovo ravnanje kot posredno privoljenje v nadaljevanje naše dejavnosti».

Prizor se je ponovil nekaj ur pozneje tudi v Mestrah, kjer so agenti vdrli na sedež CISA, potem ko so se pripadnice središča pred nekaj dnevi same prijavile sodišču zaradi sodelovanja pri posegih za prekinitev nosečnosti.

SEJA ZVEZNE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE

PO COLOMBU STOJI JUGOSLAVIJA PRED POMENJIMI NALOGAMI

Posebna pozornost vprašanjem gospodarstva

(Od našega dopisnika)

BEograd, 14. — V zvezni konferenci Socialistične zveze, najbolj množično jugoslovanske politične organizacije, je bil pod vodstvom predsednika Dušana Petrovića sestanek o aktualnih nalogah notranje in zunanje politike. O pomenu tega sestanka zgornjo prico seznam delavcev, med katerimi so bili tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Vidoje Zarković, predsednik jugoslovanske skupščine Kiro Gligorov, tajnik partijskega izvršnega komiteja Stane Dolanc, predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić, predsednik sindikatov Mika Špiljak, predsednik borbovske organizacije Kosta Nadj in predsednik zvezne gosudarstvene zbornice Ilija Vakić.

Udeleženci pogovora so, kot poročajo Tanjug, opozorili na pomembne rezultate, dosežene letos na vseh področjih družbenogospodarske in politične življenja ter mednarodne dejavnosti Jugoslavije, hkrati pa so poudarili, da so s tem ustvarjeni zelo ugodni pogoji za še večje angažiranje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi za uresničitev pomembnih in zapletenih nalog, pred katerimi je Jugoslavija. Sporočilo pravi, da so storijeni pomembni koraki pri stabiliziranju gospodarstva in uresničevanju srednjeročnega načrta, pri ustvarjanju novih odnosov v družbenem delu in delegatskem sistemu, pri krepitvi notranje in zunanje varnosti in pri nadaljnjem uveljavljanju vloge, ki jo ima Jugoslavija v nevarniški politiki in ustvarjanju boljših odnosov v svetu. Takšni rezultati, kot so naglasili, vplivajo še večje samozaupanje delovnih ljudi v njihovih prizadevanjih za obvladovanje raznih pro-

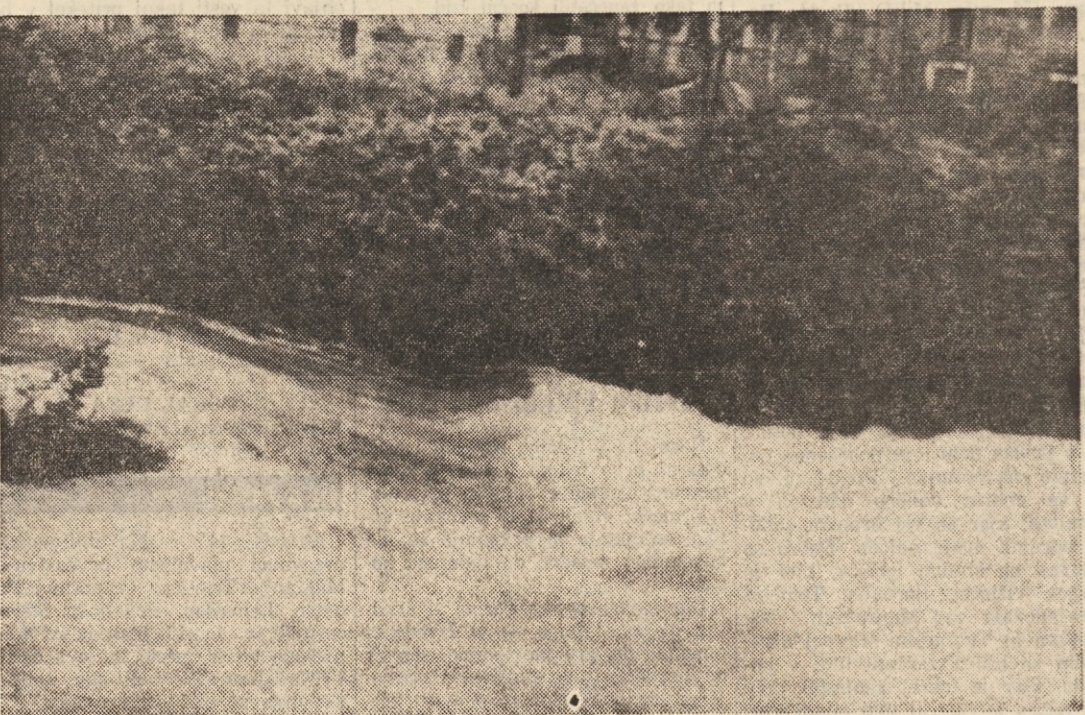
blemov in težav.

V izmenjavni mnenj so posebno pozornost namenili gospodarskim problemom ter izvajanju novih ustavnih načel. Rečeno je bilo, da mora biti celotna dejavnost socialističnih družbenih sil usmerjena h krepitvi samoupravnih odnosov in h družbeni bazi ter celotnemu delegatskemu sistemu, tako da bi vodilni položaj delovnih ljudi v upravljanju in odločanju zagotovili še večje rezultate v celotnem materialnem in družbenem razvoju. Na sestanku so začrtali najpomembnejše naloge na tem področju ter hkrati opozorili na nekatere slabosti v dosedanjem uveljavljanju novih ustavnih načel, ki dajejo delovnim ljudem še več pravic in možnosti za neposredno vključevanje v upravljanje družbenih zadev. V pogovoru so opozorili zlasti na pomen popolne konkretizacije v delovanju vseh družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in državnih organov, in to z dosledno usmeritvijo, da na vseh ravneh stalno preverjajo uresničevanje sprejetih stališč in sklepov.

Posebno pozornost so na sestanku v Socialistični zvezi Jugoslavije namenili tudi dejavnostim pri izvajanju nalog, ki izvirajo iz dokumentov, sprejetih na peti konferenci nevarščinih v Colombo. Sporočilo s sestanka navaja, da so opozorili na obveznost vseh družbenih dejavnikov, da konkretizirajo svoje naloge, ki izhajajo iz teh dokumentov ter določijo programe praktičnega delovanja na raznih področjih. Beseda je tekla tudi o pripravi na sestaneke o evropski varnosti in sodelovanju, ki bo prihodnje leto v Beogradu.

VLADO BARABAS

V Benečiji bodo nadaljevali s sanacijo poškodovanih hiš

Po nalivih prejšnjih dni se je rečica Berg, ki je v običajnih pogojih le malo večji potok, spremenila v dereč hudournik.

(Nadaljevanje s 1. strani)

vi priletna ženska, ki se igra z vnučkom na trgu — smo že spali v svojih hišah. Vas ni bila tako poškodovana, dobra tretjina hiš je trdno stala in upali smo, da se bo končno obrnilo na boljše. Po sobotnem večeru, pa si ponoci nihče ne upa več v hiše. Pa tudi po pravila počasi napredujejo. Manjka delovne sile, predvsem pa manjka sredstev. Le malokdo od tistih, ki je prošil za delno podporo, je dobil prvo nakazilo. Pozabili so na nas. Če ne bi slovenska televizija in listi poročali o položaju v Čeneboli, bi verjetno nihče ne vedel, kaj se tu dogaja.»

Pod vasio skupina tridentinskih delavcev postavlja lesene montažne hiše, dar tridentinske pokrajine. Gre za skupno osem barak z 21 stanovanji, ki bodo dokončana v nekaj tednih. «Delo dobro napreduje — pravi geometer, ki vodi delo — vendar imamo znatne težave z občinsko upravo. Prostor za postavljanje barak so slabo izbrali, ker je gradnja betonskih postavk na tej rebi zelo zamudna. Pa tudi z urbanizacijo bo problem. Zaposlili smo za načrt kanalizacije, da bi ob splevanju poti, postavili še cevi. Pa nismo dobili ne odgovora ne načrta. Podobne težave imamo tudi v vodovodni in v električni napeljavi, ki nista še priključeni.» Mar se bo tudi v Čeneboli ponovil primer iz Karnate, kjer za občino bavarske montažne hiše niso vseljive, ker ni poskrbelo za urbanizacijo, za katero nima sredstev?

O težavnem položaju po sobotnem potresu je na snočni seji razpravljali tudi koordinacijski odbor za Beneško Slovenijo. Po razčlembi vseh vprašanj je odbor sklenil, da bo nadaljeval s svojo akcijo štirih smereh: 1. matično domovino bodo zaprosili za dodatne pri-

kolice, ki naj bi bile vmesne stopnja med šotori in barakami; 2. na osnovi vzorčnih hiš v Bardu in v Barnasu bodo nadaljevali in pospešili sanacijo poškodovanih hiš, da v največji možni meri preprečijo izseljevanje; 3. na osnovi deželnega zakona, ki predvideva, da si dežela prevzame stroške za nastanitev prizadetega prebivalstva v hotelih in penzionih, bodo zaprosili deželo, naj Benečane nastanijo v hotelih Nadiških dolin, da bodo ljudje lahko živeli v slovenskem okolju; 4. odbor je že stopil v stik z nekaterimi zasebniki prav tako iz Nadiških dolin, da bi jih prepričal, naj proti plačilu sprejmejo v goste prizadete družine.

«Za rešitev prvih dveh nakazanih vprašanj — pravi Dino Del Medico — smo se obrnili na matično domovino, ker nam dežela in država ne moreta in morda nista tudi pripravljeni nuditi pomoči. Do volj je, da omenim, s kakšnim zanimanjem deželni strokovnjaki sledijo sanaciji vzorčnih hiš kot dokaz, kako slovenski inženirji po strokovnosti prekašajo delne kolege. Izkušnja nas uči, da moremo vzeti tam, kjer nekaj imajo.»

«Za ostali dve vprašanji pa — nadaljuje Del Medico — smo se obrnili na deželo, da nakaze potrebna sredstva. Naslovili smo jih tudi prošnjo, naj organizira vrsto socialnih storitev, ki je delitev toplih opoldanskih in večernih obrokov hrane, ker ljudje pod šotori ne morejo kuhati. Obenem pa priiskamo, da bi deželni odbor sprejel ponujeno pomoč iz ostalih, predvsem levičarskih italijanskih dežel. V današnjih pogojih je namreč nesmiselno zavračati ponujeno roko, zlasti še, če gre za denarna sredstva in delovno silo, ki jo tako krvavo potrebujemo.»

Del Medico opozarja tudi na veliko gmočno škodo, ki jo je povzročila sobotni potres, «Koliko obrtnikov — pravi — je na robu propada. Z empiričnimi metodami po popravljali manj prizadete hiše, vložili so denar in delovno silo, v soboto pa so se jim hiše zrušile. Kako naj sedaj zahtevajo od lastnikov plačilo za opravljeno delo? Kako naj zahtevajo od dežele povračilo stroškov? Brez sredstev pa bodo propadli. In pomisliti tudi na psihološki učinek: tri mesece so garali, sedaj pa morajo začeti vse znova in v veliko slabših pogojih.»

Težave, s katerimi se mora soočati prizadeto prebivalstvo, so ogromne, časa za ukrepanje pa ni več veliko. Deželni in državni stroji morajo končno steči, razen, če ne mislijo na rešitev, ki jo je z grenko ironijo nakazal humorist Chiappori v listu «Paese sera». V namišljenem razgovoru notranji minister Cossiga predlaga predsedniku vlade Andreottiju, da bi začasno izselili prizadeto prebivalstvo, ki bi preimilo v toplih južnih krajih. «Čudovita rešitev — pravi Andreottio — pošljemo jih vse v Belice.»

Parlamentarna komisija

(Nadaljevanje s 1. strani)

s krajevnimi upravitelji, ki so jih oznanili z dramatičnim položajem. Obiskali so tudi nekaj šotorščic. Očitno predstavnikom dežele ni bilo do tega, da bi se srečali z množico, ki se je zbrala pred za silnim poslopjem, kjer je zdaj živela naj bi bila na srečanju tudi predstavnik Palestinev Jaser Arafat in sirske ministrski predsednik Halaulaufi.

Do sklepa je prišlo na podlagi protipredloga organizacije PLO, ki se ni strinjala s sirske predlogom, naj se srečanja udeležijo tudi organizacije, ki podpirajo sirske rešitve vprašanja Libanona. Po mnenju Palestinev bi moral vse libanonske stranke zastopati sam Sarkis, za katerega menijo, da je nepistranski politični voditelj.

Proti podnevu se je nekoliko zjasnilo, s cest je odtekla voda, poznali so tudi stroje, s katerimi odstranjujejo stare in nove ruševine. V Mužcu nas je obsijalo sonce. V tem središču na sotočju Avbe in Bele, s starodavnim samostanom,

ki je kljuboval stoletjem, a ga je majski potres spremenil v kup razvalin, je položaj nekoliko manj dramatičen. Iz tistega, kar smo lahko izvedeli na srečanju z županom, tu niso čakali na pomoč od zunaj, temveč so si takoj začeli pomagati sami. Že en teden po naravni nesreči je stekla proizvodnja v edini tovarni v kraju, ki daje kruha 250 občanom. Naslednja skrb pa je bila namenjena zagotovitvi primerne prebivališča za vse tiste, ki jim je potres poškodoval ali uničil domove. Občina je s sredstvi, ki so jih zbrali izseljenci po svetu, pripravila 40 enodružinskih lesenih hišic. Že v juniju je zahtevala od dežele dodelitev montažnih objektov za ostale brezdomce. Pravilnost take izbire potrjujejo tri naselja, ki že stojijo in v kateri se je bilo vesli v nekaj dneh. Če ne bi bilo še sobotnega potresa, bi bili tako začasno preskrbljeni vsi potrebni občani, zdaj bo treba misliti pač še na nekaj deset novih objektov.

Popoldne se je delegacija odpeljala proti poznemu središču San Daniele, kjer je potres terjal sicer sorazmerno malo žrtve, gmočna škoda pa je kljub temu ogromna. Prizadeto je bilo zlasti starodavno mestno središče in nekateri kulturni spomeniki (stolnica, mestna hiša itd.). Veliko število stanovanjskih poslopj je neuporabnih za bivanje, gradnja montažnih objektov pa napreduje zelo počasi. V teh dneh so pripravili celotno temelje, za postavitev naselij pa je treba vsaj še dva meseca, nadaljnji mesec pa za razna druga inštalaterska dela. Na področju San Daniele bo dežela Piemont do začetka prihodnjega meseca zgradila nekaj montažnih šol, tako, da se bo vsaj v tem okoliščju lahko počel odvijati v skoraj normalnih pogojih.

Delegacija si je nato ogledala še nekatere kraje ob Tilmentu, Ragogno, Vitodasio, Forgario, kjer je majski potres porušil večino hiš in kjer je bilo tudi sorazmerno največ žrtve (v Forgarii kar 71). Proti večeru so se vrnili v Videm.

Poslanci in senatorji so se tako na lastne oči prepričali, kakšne posledice je pustila naravna nesreča in da je za odpravljanje istih nujna predvsem hitra pomoč in splošna solidarnost, ki pa ne sme usahiti še brez nekaj mesecev. Prepričali pa se so lahko tudi o tem, kaj misli prizadeto prebivalstvo, ki je že več kakor štiri mesece izpostavljen nevarnim preizkušnjam in ki se ga na žalost ob nerazumljivem zadržanju odgovornih deželnih oblasti in se zlasti pod vplivom zadnjih potresnih sunkov, že loteva malodušje.

Upati je sicer, da se bodo zdaj stvari vsaj nekoliko drugače reševale. Rimska vlada je ponovno imenovala izrednega komisarja Zamberletta. To pomeni, da se zaveda v kako težkem položaju se nahajajo dake ljudje v prizadetih krajih. Lahko pa je ta ukrep razumeti tudi kot priznanje neustrehe večine dosedanjih deželnih ukrepov za odpravljanje posledic potresa. Vprašanje se pa je, če se bo tudi zdaj nadaljevala prestavljanje bremen od dežele na državo in obratno in če bo treba zdaj spet dva meseca za preprečanje, pa naj jih dajejo deželne ali vladne osebnosti, kljub temu pa nekateri še vedno obljubljajo nemogoče. Tako je danes član deželne vlade zagotovil v Pušji vasi, da bodo v petnajstih dneh poskrbeli primerno streho za vse, ki še živijo v šotorih. Pri tem ni bil pomislil, da je nekaj korakov stran naselje lesenih hišic, ki jih je darovala avstrška humanitarna organizacija, in ki ga i.e. morejo dokončati, ker nimajo za razpoložne ustrezne delovne sile. Hišice že dolgo čakajo na kamionih in v vagonih na kamnijski postaji.

Zal, so tudi tokrat deželni upravitelji pozabili na oddaljen hribovski vasi Beneške Slovenije, ki so bile prav tako hudo poškodovane v majskem in sobotnem potresu, kjer je pomoč še bolj nujna kakor v nekaterih nižinskih središčih prav zaradi nastopajoče zime.

Danes se bodo člani delegacije ponovno sestali z deželnimi in krajevnimi upravitelji, sindikati in parlamentarci iz Furlanije - Julijske krajine.